

ELŐFIZETÉS

BELKÖR:

Egy évre 24 korona,
Egy hónap 2 korona.

VIDEKRE:

Egy évre 28 korona,
Egy hónap 2 k. 40 f.

MINDKÉT KÖR:

2-hasfős postai sor egyszer 20 f.,
minden kötetnek 20 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, február 17.

Csapataink közel állnak Csernovichoz.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Orosz-Lengyelországban és Galiciában az általános helyzet nem változott, csak tűzérési harcok folytak.

Kárpáti arvonalon hevesen harcolnak. Oroszoknak szövetségesek állásai ellen intézett több nappali és éjjeli támadását ellenségnek nagy veszteségeket okozva vissza vertük és négyszáz orosz elfogtunk.

Bukovinában hadműveletek kedvezően alakulnak. Szerreth vonalat átléptük, oroszokat folytonos ütközetek között Pruth felé vissza szorítottuk. Kolomeától délre nagyobb harcok fejlődtek. Itt tegnap több mint ötszáz oroszot foglyul ejtettünk. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Üldözik a németek

a visszavonuló oroszokat.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Altalunk St. Eloián elfoglalt angol lövészárkok ellen intézett ellenséges támadásokat visszavertük. Ezenkívül nincsen különösebb jelenteni való.

Keleti hadszíntér:

Üldözési harcok a Keletporoszországi határ mentén és határon túl továbbra is igen kedvező lefolyásnak.

Lengyelországnak a Visztulától északra eső részében rövid harcok után elfoglaltuk Bjlsk és Prock helységeket. Mintegy ezer hadifogoly jutott kezünkre.

Lengyelországnak a Visztulától délre eső részében nevezetes dolog nem történt.

A külföldi sajtó a legkelandóbb híreszteléseket közli arról, hogy a németek a február elején Boly-mowtól keletre vívott harcok alatt mérhetetlen veszteségeket szenvedtek volna. Megállapítjuk, hogy a németek vesztesége e támadásoknál elért sikerekhez képest, csekélyek voltak. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Orosz hőstett.

Arad, február 16.

Mi volt is az? Talán Lodz körül sikerült nekik merész rohammal, haláltmegvető merészséggel a németeket visszaszorítani? Talán Bukovinában, Csernovic előtt szállottak szembe keményül az osztrák-magyarok lépésről lépésre tért hódító csapataival? Vagy a duklai hágónál szállta meg a szinódus által küldött szentlélek őket és végső elszánással keresztülváltak magukat a magyar gépfegyverek és a motoros ágyúk tüzén?

Vagy olyasféle hőstettet követtek el, mint a mi limanovai huszárjaink? Talán az urali kozákok leszállottak a lóról és csupasz ököllel rohantak a mi lövészárkainkra? Talán megesett az eddigi esetek megfordítottja és ötven orosz fogott el kétezer magyar honvédet? Vagy talán amazuritavaknál történt valami; esetleg az, hogy százezer orosz a nátha veszedelmétől meg nem riadva, keresztül lábalt az ingoványokon, minden áron szembe akarván kerülni a németekkel? Képzeljünk egy nagyobb dolgot: egy orosz császári gárdaezred a przemysli erődök egyikénél önként temetkezett a karos árkokba, hogy ezzel a mögöttük levőknek az erőd megvívását könnyebbé tegyék? Akkor bizonyosan más lesz az orosz hőstett: Varsónál egy orosz repülőgép a levegőben szántszándékkal fölrobbantotta a motorját, hogy a motor szétnyilláló darabjai a fölötte kóválygó német Zeppelin bordáit megsebezze?

Fárasztó lenne a további találgatás. Ilyen és hasonló hőstettekről nem olvasunk. Lodzon túl a németek sáncvárosait nem fenyegeti az orosz vitézség. Bukovinában még mindig tart az oroszok stratégiai helyzetváltozása, a duklai szorost hiába vívják a hatszoros rajvonalokban kergetett, áldozatra

szánt orosz katonák; a kozák lovon jár, de egyébben sohase lesz mása a magyar huszárnak, ha megadásról van szó, abban még mindig az oroszok járnak elől és nincs nagyobb boldogságuk, mintha ezen a kis formaságon tulesve, a fogolytáborokban állandó pihenésnek, vagy csöndes rabmunkának szentelhetik a békekötésig még hátralévő időt.

A hőstett, amint Oroszország szövetségesének, Angliának első minisztere Lloyd George kijelentése az volt, hogy Oroszország elrendelte az alkoholtilalmat. Hőstett volt, hogy az orosz birodalom le tudott mondani államháztartásának legerkölcstelenebb, de legnagyobb jövedelmi forrásáról; hőstett volt, hogy a hatóságok kihirdették és végrehajtották az alkoholtilalmat és hőstett volt, hogy az orosz katona ezt a tilalmat megfogadta.

Hát ha hőstett kell a cárnak és Nikolajevics Miklós nagyherceg, főhadvezérnek, ezzel szolgálhatnak neki. Nem isznak szeszt, a mig orosz földön vannak. Mikor egy galiciái vagy bukovinai faluba jutottak, ott kifosztották a boltokat, a koresmákat és fölítették a denaturált spirituszt, a benzint, sőt a petroleumot is; minden megszállásnál több volt a részeg orosz katona, mint a józan. És ilyen állapotban követték el azt a hősködést, a mivel Anglia már nem dicsekszik: hogy Bukovinában a védtelen lakossággal, főképp a románokkal szemben a legdurvább, állati mértékű kegyetlenkedéseket követték el. A mi a harctéren beléjük szorult, a fegyvertelen embereken ontották ki.

Azonban a fő az, hogy Oroszországban nem isznak pálinkát. Ha az entente hőstetteket várt az oroszok-

tól, íme az első, a melynek a hivatalos Anglia is elismeri a nagyságát és értékét. Érje be ezzel, — és fizesse meg az árát.

Kitelepítik a várból a csapatokat.

(A hadügyminiszter kiküldöttei Aradon. — Vegyes bizottság szemléje a kiütéses tifusz fészében. — Megbetegedett aradi fogházor.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

Polgári és katonai funkcionáriusokból álló bizottság tartott ma délelőtt szemlét az aradi vár területén, hogy megállapítsa: milyen intézkedéseket kellene tenni a kiütéses tifusz terjedésének megállítására és a polgári lakosság megnyugtására érdekében. A hadsereg részéről résztvettek a szemlén: Carosso tábornok, a közös hadügyminiszteriumból Jékey tábornok és Fischer főorvos, Lemberger eszredes építészeti igazgató, a temesvári hadtestparancsnokságtól Teodorovics Döme dr. főorvos és Hegedüs Ede alezredes, várparancsnok; a polgári hatóságok részéről ott voltak: Károlyi Gyula gróf egészségügyi kormánybiztos, Varjassy Lajos polgármester, Tisch Mór dr. főorvos és Green Nándor rendőrőrnagy, Nachnébel Odön főmérnök valamint Bechnitz Sándor dr. Temesvármegye főorvosa.

Varjassy Lajos polgármester a következőket mondotta el az Aradi Közlöny tudósítójának a várból tartott szemlééről és az elrendelt intézkedésekről.

— Három kérdésre kívánt feleletet a hadügyminiszter, akinél Károlyi Gyula gróf kormánybiztos eljárta és jelentést tett legutóbbi szemlén tapasztalatról. Az első kérdés az volt, miként különíthetők el az internáltak, valamint a várból most elhelyezett csapatok, hogy a kiütéses tifusz kihurcolása a várból lehetetlenné váljék. A bizottság azt válaszolja, hogy az internáltak teljesen elkülöníthetők, ha a csapatokat és parancsnokságokat a várból kiköltöztetik és pedig Ujaradra, Kiszszentmiklóstra és a Birkás dűlőben a legnagyobb gyorsasággal felépítendő barakokba. A bizottság megtekintett a szállóvárvány telepen rendelkezésre álló helyiségeket is, de úgy határozott, hogy miután ez meglehetősen távol van, csak a legvégső esetben veszi használatba. Az összes katonai hivatalok, a melyek a közönséggel érintkezést tartanak fenn, a várból azonnal kiköltöztetendők. Azok a tisztok, akik akár az internáltakkal, vagy akár a városban kezelt beteg katonákkal érintkezni kötelesek, a várból nem hagyhatják el, ott laknak és nem járhatnak ki a városba. A helyőrség járványos betegek részére annyi fekvő helyet létesítenek a honvéd huszár laktanya területén — tehát eltérően az eredeti tervtől, a mely szerint a vár lett volna átalakítandó egy nagy járványkórházzá, — a mennyire szükség lesz.

A második kérdés az volt, milyen módon költöztethető meg a járvány átvitele az internáltak telepéről (a várból) és a kiütéses hagymáz gyanús csapatokból a város lakosságára.

Az első kérdésre adott válaszában már felelet van erre is, mert a bizottság a lehető teljes izolálásban látja az egyedüli határos eszközt. Véleménye szerint, ha a javaslatba hozott intézkedések megtörténnek, akkor a város közönsége rövid időn belül teljes biztonságban érezheti magát, mert a járvány meg fog szünni. A megbetegedettek száma a mai napig, mint ezt

Fischer főorvos hivatalosan megállapította a várból elhelyezett csapatok közt 26 katonára, ezek közül üdülő (rekonvaleszens) 12, elhalt 2, a honvédhuszár laktanyában eddig 59 kiütéses tifuszos beteget kezeltek, ezek közül üdülő 43, elhalt 5.

A hadügyminiszter harmadik kérdése az, vajon a bevonult újoncok miként helyezendők el. A bizottság véleménye az, hogy lehetőleg egy helyen, de nem a város területén. A megfelelő hely keresése a katonai hatóság feladatát alkotja.

— A vegyes bizottság eljárásáról jegyzőkönyvet vettünk fel, amelyet a járványbizottság holnap tartandó ülése elé terjeszt.

A vegyes bizottság tanácskozásán a katonai kiküldöttek azt az álláspontot foglalták el, hogy a várat nem lehet elzárni és felvetődött az az álláspont is, amelyet a temesvári hadtestparancsnokság már tegnap írásban eljuttatott Varjassy Lajos polgármesterhez: hogy nem a várból terjedt el a járvány, hanem a városból fertőzték meg a várat!

A város részéről megjelent bizottsági tagok természetesen élénken tiltakoztak a valóságban nem így álló megvilágítás ellen, amire Teodorovics Döme dr. főorvos kijelentette, hogy korántsem arra gondolnak, hogy a város polgári lakosságától indult ki a járvány, hanem a városba hozott sebesült katonáktól.

Tisch Mór dr. tiszti főorvos felszólalásában megjegyezte, hogy mikor az ő energikus tiltakozása ellenére február elején Schwarzenberg herceg kórházvonatával mégis hoztak sebesülteket az északi harctérről Aradra és e sebesültek közt pár nap múlva több kiütéses tifuszoset mutatkozott, akkor már Aradon negyven tifuszbeteget kezeltek.

A várból kiköltöző katonai hivatalok közül a pótkerétparancsnok részére már gondoskodott is Tisch Mór dr. főorvos helyiségekről. A parancsnokságot a fa- és fémipari szakiskolában helyezik el, amelyben idáig tartalékkórház volt. Ez a tartalékkórház most beszünteti működését és a helyiségekbe még ezen a héten átköltöznek a káder irodái.

Arról, hogy a kiütéses tifusz megbetegedések Arad polgári lakosságát a várból veszélyeztetik, a mai nap új bizonyítékot szolgáltatott. Polgári betegek a járványnak Aradon idáig három volt: egy orvos, aki a foglyokat kezelte és a várbeli kátrin két alkalmazottja, akik szintén érintkeztek a foglyokkal. Ma azután arról tettek jelentést a főorvosnak, hogy Mikulán Sándor fogházor, aki Mihály-utca 42 számú házában lakik, kiütéses tifuszban megbetegedett. Mikulánt, aki csakugyan a járványos bajban szenved, családjával együtt szállították a járványkórházba. Megállapítást nyert, hogy Mikulán néhány nap előtt a királyi ügyészségről aktákat vitt át a várba és ott több olyan ismerőssel beszélgetett, akik katonai szolgálatot teljesítve a beteg foglyokkal érintkeztek. Minden valószínűség megvan arra, hogy a betegséget ez alkalmal szerezte a fogházor.

Mikulánon kívül még egy másik fogházor is megbetegedett, de a Kardos Pál nevű fogházor — mint már megállapították — nem kiütéses tifuszban szenved. — Az ügyészség a hivatalos helyiségeket, a fogházorok szobáit és a fogház zárkáinak egy részét is alaposan fertőtlenítették.

A hadsereg funkcionáriusának álláspontjára vonatkozóan Hegedüs alezredes a következőket mondta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A bizottság alaposan áttekintette a várat és ellenőrizte az egészségi intézkedéseket.

A hadsereg részéről megjelent uraknak az a véleménye, hogy a hadsereg aradi csapatainak egészségi biztonsága és a polgári lakosság nyugalmanak biztosítása érdekében a katonaságot ki kell telepíteni a várból és a várat el kell zárni s mindaddig lezárva tartani, amíg a járvány a foglyok között meg nem szűnik. A bizottság konstataulta ugyan, hogy szigorúan véve a dolgot, erre nem is volna okvetlen szükség, mert itt a betegek teljesen el vannak különítve, azonban a minden irányból jövő eme kiváncsalmnak az általános megnyugvás érdekében eleget tesznek. Igen rövid idő múlva felépülnek a löversenyterén és Kiszszentmiklóson a katonai barakok, amelyekben a legénység talál ideiglenes otthon, a katonai hivatalokat pedig az állami fa- és fémipari szakiskolában helyezik el.

Arra a kérdésre, hogyan lehetséges, hogy egy törvényszéki fogházor is kiütéses tifuszt kaphatott, az alezredes ezt felelte:

— A várból nem vittek át foglyokat a törvényszék fogházába, tehát ez nem okozhatta a fogházor megbetegedését. Nem lehetetlen, hogy ez az őr valahol összejöhetett olyan katonával, aki a vár beteginél teljesít őrszolgálatot. A legnagyobb szigor mellett se lehet elérni, hogy apró rendellenességek ne történjenek, amelyek aztán komoly következményeket idéznek elő.

Megsebesült az aradi térparancsnok fia.

(Hegedüs Vilmos hadnagy a duklai szorosnál.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

Hegedüs Ede alezredes, aradi térparancsnok Vilmos nevű fia, mint tüzérhadnagy küzdött mostanig az északi harctéren. A fiatal tiszt az éj folyamán sebesülten érkezett haza és most szülei lakásán fekszik. Hegedüs Vilmos megsebesülésének érdekes történetét a következőkben mondotta el:

— A múlt vasárnap éjszaka sebesültem meg a duklai szoros körül vívott harcokban. Járőrnek küldtek ki és én örömmel vállalkoztam az izgalmas feladatra. Csak egy káplárt vettem magamhoz, nehogy mindjárt észrevegyen bennünket az ellenség, ami gyorsan megtörténhetik, ha nagyobb csapatban lovagolnánk feljűk. Nagyon szépen haladtunk előre és közvetlen közelébe jutottunk az ellenséges gyalogságnak; pontosan meg tudtam állapítani a fekvésüket. Már a mi gyalogságunkkal is érintkezésbe léptem a támadást illetőleg, amikor az orosz előőrsek észrevettek bennünket és tüzelni kezdtek rádk. Ekkor azonban mi már visszafelé lovagoltunk. Amennyire meg tudtam számlálni, huszonöt lövést hallottam s a golyók a fülem mellett süvítettek el. Egyszerre lövés ért; a golyó a jobb vállamat találta el és a hátamon átesuszott a balvállamhoz. Ha egy kicsit lejjebb megy, akkor a garincemet találja. Nagy szerencsém volt tehát.

— Azonnal leszálltam a lóról és a káplár hozzáfogott a sebam bekötéséhez. Azután gyalog haladtunk a nagy hófúvásban. Amikor már közel jutottunk a mieinkhez, a káplár elhívta a szanitéceinket és ők vittek el Bányavölgyre, ahol pár napig fekvőtem és aztán hazaküldtek. Jelentésünknek osztalom jelentékeny hasznát vette és azt hiszem, ez a legfontosabb dolog a háboruban. Nagy vérvesztésem volt, de ma már könnyebben érzem magamat.

Tenner Lajos — öngyilkos.

(Agyonlőtte magát a lóvasut nyugalmazott igazgatója. — Egy hét előtt elkészítette gyászjelentését.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

Arad városának régi, derék polgára távozott el ma tragikus körülmények között az élők sorából. Becsületos és fáradhatatlan munkával eltöltött élete alkonyán önkéntes véget ért. Tenner Lajos, az aradi lóvasut-társaság volt igazgatója. Mély megdöbbenést és őszinte, fájdalmas részvétet keltett ez a váratlan haláleset, annál is inkább mert Tenner Lajosról mindenki azt hitta, hogy nyugodt, derűs boldogságban tölti el öregse napjait, élvezve évtizedeken át buzgó végzett munkája gyümölcseit és gyermekei szeretetét. Senki sem sejtette, hogy az öreg ur a halál szomorú gondolatával foglalkozott, és terhesnek, elviselhetetlennek találta az életet akkor, amikor a jól megérdemelt nyugalomban teltek napjai.

Tenner Lajos vejével, Zádor Imre gépüzemigazgatóval együtt a Batthyány-utca 12. számú házában lakott. A földszintes épület egyik részén volt az öreg ur lakása, a másik részben a gépüzemigazgató lakott feleségével, Tenner Lajos leányával. Közösben étkeztek és a nap nagy részét is rendszeren együtt töltötték Tennerék és Zádorék. Még ma délután is együtt ültek az asztalnál, és a családtagok semmit sem vettek észre az öreg uron, amiből gondolni lehetett volna, hogy már végkép elszánta magát a halálra. Épen úgy beszélgetett mint máskor, általában semmi különös sem volt a viselkedésében. Étkezés után a lóvasut nyugalmazott igazgatója visszavonult hálószobájába, a gépüzemigazgató nejével együtt pedig átment a saját lakásába. Körülbelül két óra volt, amikor az asztaltól felkelttek, és alig néhány perccel múlva lövés hangzott el a hálószobából. Tenner Lajos felesége még az ebédlőben tartózkodott, a lövés zajára rosszat sejtve besietett férje hálószobájába. Nagyot sikoltott, amikor belépett a szobába.

A szoba szőnyagán élettelenül ott feküdt férje, mellette volt a nagy füstölő revolver.

— Segítség, segítség — kiáltotta rémülten az uriaszony és kiáltásaira berohantak Zádorék a szobába. Azonnal elküldtek valakit a közelben lakó Hecht Arnold dr. városi tb. főorvos lakására és néhány pillanat múlva megérkezett az orvos, de már hiába. Megvizsgálta a földön fekvő igazgatót, de már csak azt állapíthatta meg, hogy a golyó, amelyet pontosan jobb halántékba irányított, azonnal végzett vele.

Rögtön értesítették a rendőrséget az öngyilkosságról és csakhamar megjelent Petkovics Béla ügyeltes rendőrfelügyelő; a halottat ekkor már rátették a pamlagra. A rendőrtisztviselő megállapította, hogy kétségtelenül öngyilkosság történt és magához vette a revolvért, kilenc milliméteres nagy Gasser-féle régi fegyvert. A szoba egyébként teljes rendben volt. Az öreg ur, mielőtt elkövette volna az öngyilkosságot, íróasztala fiókjába tette be apróságait, pénztárcáját és egyéb holmikat. Az íróasztalban találták meg egy iv papírra írva, az öngyilkos bucsusorait is. Az iv egyik oldalán tintával előre megírta gyászjelentését, a papír másik oldalán pedig piros írónnal írt sorokban bucsuzik családjától. Tenner Lajos utolsó írása így kezdődik:

— Nagymérvű életunság vissza halálba, az örökös nyugalomba. A Mindenható kegyelmezzen nekem és enyhítse fájdalmomat.

A további sorokban az a képi családját hogy egyszerű temetést rendezzenek neki, majd leírja utolsó intézkedéseit és gyermekeihez intéz néhány szót családi természetű ügyekről.

Hogy mennyire el volt sajnva a halála Tenner Lajos, azt mutatja utolsó írásának ez a passzusa:

— *Asórt választottam ezt a nagy sorsot, mert kisebbben nem bírom.*

A sajtóközleg írt gyászjelentés így hangzik:

Özv. Tenner Lajosné szül. Tenner Róza a maga, valamint gyermekei: Alfréd Pál és neje szül. Novák Irén, Erasi és férje Zádor Imre, továbbá alulírottak és az egész rokonság nevében fájdalomtelt szívvel jelenti, hogy a gyöngéd férj, önfeláldozó apa és após, a legjobb testvér és rokon

ID. TENNER LAJOS

munkás életének 68-ik, legboldogabb házasságának 38-ik évében rövid szenvedés után f. évi február hó 16-án jobblétre szenderült.

A megboldogult porhtivele f. évi február hó 18-án d. e. 11 órakor a Batthyány-u. 12 számú házból fog nyugalomra helyesíteni.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Arad, 1915. évi február hó 16-án.

özv. Grünhut Károlyné, testvére és gyermekei: Oszkár, Frigyes, Arthur, Anna és férje Horváth Gyula, Tenner József és neje Bak Mariska, Tenner Gyula és neje Korosi Berta, Tenner Lipót és neje Ludasi Ella, Földes Béla és neje Borbély Anna, Tenner László és neje Maller Margit sógorai és sógoróni.

Koszoruk mellőzését kérjük.

A gyászjelentést már február 8-ikán írhatta meg az igazgató, mert javítás van benne. Az eredeti, tintával írt szövegben február 9-nek jelzi halálát, a temetést pedig február 14-ikére és ezt a dátumot alighanem ma délelőtt, amikor a bucsusorokat is írhatta, kijavította 16-ikára, a temetést pedig 18-ikára. A tintával írt sorok között feltűnően látszik ez a piros íróny javítás, amely kétségtelenül azt mutatja, hogy Tenner Lajos már régebb idő óta foglalkozott az öngyilkosság eszméjével. Hátrahagyott írásából kitérünk az is, miért halasztotta el az öngyilkosságot. Néhány nap előtt ugyanis Aradon tartózkodott régi barátjának, Lustig Andornak Milanóban élő Deutsch nevű sógora és barátja édesanyjának örömét nem akarta végzetes tetteivel megszavarni. Hogy már régebb idő óta foglalkozott az öngyilkosság eszméjével azt bizonyítják azok a levelek is, amelyeket szintén az íróasztalban találtak. Varjassy Lajos polgármesternek, Pálmay Lajos dr. közigazgatónak és Kell Lipót dr. ügyvédnek, azonkívül néhány rokonának írt bucsuleveleket az öngyilkos, a levelek pedig már február 6-áról vannak keltező. Pálmay Lajos dr. már megkapta a neki szóló levelet, amely így hangzik:

Kedves barátom!

Barátságos jótanácsaidért, szívélyes támogatásodért vedd legőszintébb köszönetemet azon kéréssel, hogy barátságodat családomra átruháznál szíves légy. A ég áldjon meg mindavval, ami jót te magadnak kívánhat.

Hálás őszinte barátod
Tenner Lajos.

Arad, 1915. február 6-án.

A levelet Tenner Lajos ajánlva akarta elküldeni és a megcimzett borítékra már bélyegyet is ragasztott. Hasonló tartalmúak a többi levelek is.

A családjához intézett sorokban aprólékos gondossággal intézkedik minden tennivalóról, így többek között figyelemet fordít arra is, hogy ne feledkezzenek meg minden hónap elsején előfizetni az Aradi Közlönyre, a harotéren levő fia, Tenner Alfréd Pál számára.

Az öngyilkosság okát nem lehet tudni. Tenner Lajos maga csak életunsággal okolja meg szomorú elhatározását, hozzátartozói sem tudnak semmiről, ami arra késztethette volna, hogy önként keresse a halált. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott az öngyilkos igazgató vejével, Zádor Imre gépüzemigazgatóval, aki a következőket mondotta:

— Igazán nem tudjuk, mi indíthatta apósomat végzetes tetteinek elkövetésére. Semmit sem vettünk észre rajta, amiből csak gyaníthatnánk is elhatározása okát. Az utóbbi időben is épen úgy viselkedett, mint azelőtt, mindig komoly, meglehetősen szűkszavú ember volt, azelőtt is gyakran megtörtént, hogy napokig is alig szólt valamit, így nem vettünk rajta észre most sem különösebb buskomorságot. Mielőtt a lóvasut-társaságtól megvált, egy ideig néhány ügynökséget látott el, a háború óta azonban már ezekkel sem foglalkozott és így érthető, ha a folytonos munkához szokott ember rosszul érezte magát a télienségekben. Betegség nem gyötörte, az egészségi állapota normális volt.

Ismerősei, barátai sem sejtették, hogy mire készül a nyugalmazott igazgató. Rendes délutáni kártya-partuere Leitner Ernő dr. gyermekkorházi igazgató-főorvos észrevette ugyan, hogy az utóbbi hetekben a kártyajátékokra már nem figyel annyira az öreg ur, mint azelőtt, gyakran előfordult, hogy aszórakozott volt, de ennek nem tulajdonított különösebb jelentőséget. Még tegnap délután is együtt kaláberezték a Hungária kávéházban Leitner Ernő dr. és Tenner Lajos.

Ennek a rendkívül kedélyes kártyapartinak egyik állandó „társa” volt Varjassy Lajos polgármester, a tragikus sorsú igazgató testlelki jóbarátja és jóakarója. A polgármester nagyon szerette Tenner Lajost, aki egy hosszú életem át hűséges embere volt neki. A polgármester, mint az Aradi Közlöny munkatársának elmondotta, már napok óta észrevette, hogy Tenner a szokottnál idegesebb és viselkedése feltűnő volt. Tegnap, hétfőn este, mikor nyolc óra tájban a kártya-parti befejeződött és a társaság tagjai elváltak, a bucsuzásnál az igazgató igen melegen köszönt el a polgármestertől és hosszasan és mintha a lelkébe akarna hatolni, tartotta rajta a szeméit. Ez is feltűnt, de természetesen nem sejtette a polgármester, hogy rövidesen és ilyen véres magyarázatot kap a sajnálatraméltó aggyastán öngyilkossága révén.

Tenner Lajos 1848-ban született Budapesten. Tanulmányait is a fővárosban végezte, majd Bécsbe költözött, ahol egy bányavállalat szolgálatában dolgozott. Mikor az aradi lóvasut-társaság megalakult, Aradra került és harmincöt évet töltött a vállalatnál, fáradhatatlan buzgó tevékenységgel vezetve a társaság ügyeit. 1913. július 1-én vált meg a lóvasut-társaságtól és ekkor negyvenéves korára végkielégítést kapott.

A tragikus körülmények között elhunyt nyugalmazott igazgató halála a városban általános mély részvétet keltett. Szorgalmas, tisztességes munkája nagy becsülést és tiszteletet szerzett számára és nagyszámú ismerősei mély megdöbbenéssel fogadták az öngyilkosság híreit. A halottat a lakásban ravatalozták fel és temetése saját rendelkezése szerint február 18-ikán délelőtt 11 órakor lesz.

Amerika nem szállit hust Angliának.

(Németország barátságos válasza az Egyesült Államoknak.)

Távírási tudósítás.

Zürich, február 16.

Nem szállit a hustróest.

Zürich. Newyorkból jelentik: A chigagói hustróest ügyvédjét Londonba küldte azzal a kijelentéssel, hogy a husküldeményeket Angliába beszüntetik, ha az angolok nem garantálják a semleges hajózás biztonságát.

Amerika háborús szállítása.

Berlin. Bostonból jelentik: Abból a huszezer lóból, amelyet az entente-hatalmak részére Amerikába vásároltak, az első hatszáz január 16-án indult el az Iberian gőzzel Bostonból Manchesterbe. A hajón azonkívül tizenhat vagon kisebb motorkocsi volt, amelyet az angol hadsereg rendelt. Washingtoni hivatalos adatok szerint az Egyesült-Államokból november hónapban 1,194,510 dollár értékű puskát, 1,231,235 dollár értékű patront és 93,640 font puskaport exportáltak Franciaország, Anglia, Kanada, Japán és Oroszország részére.

A semleges hajózás veszedelme.

Hága. A külügyminiszteriumban ma reggel a külügyminiszter és a tengerészeti miniszterek a német jegyzéknek a holland kormányhoz való beérkezése alkalmából tanácskozást folytattak a gőzhajózási társulatok képviselőivel. A tanácskozás eredménye ismeretlen. A Handelsbladet szerint rámutattak arra, hogy lehetőleg óvatosan járjanak el a tengerészek és német buvárhajók megpillantására álljanak meg. Ugyanez a lap jelenti, hogy a királyi németalföldi gőzhajózási társulat Havreba való hajójáratát ideiglenesen megszüntette. (M. T. I.)

Németország válasza.

ROTTERDAM. Washingtonból távíratozzák: Bernstorff, Németország washingtoni nagykövete ma átadta kormánya válaszáat az Egyesült-Államok jegyzékére. E válaszban Németország hajlandónak nyilatkozik arra, hogy az angol kereskedelmi hajók megtámadására vonatkozólag bejelentett szándékát újból megtontolja, ha Anglia viszont véget vet annak a törekvésének, hogy Németország békés lakosságának küldött élelmiszereket bevitelet megakadályozza.

Bécs. A Neue Freie Presse jelenti Berlinből: Jól értesült helyről kijelentik, hogy Németország a lehetőség szerint rövid idő alatt adja meg válaszáat. A válasz a formát tekintve, barátságos, lényegét tekintve azonban szilárd lesz. Németország főszempontja az, hogy Anglia ellen való hadicélját elérje. A semleges érdekek szándékos károsítására Németország sohasem gondol. Ismételtten felhívta a semleges államok figyelmét arra, hogy tekintettel az új tengeralatti haremód sajátos feltételeire, semleges járművek károsítása a legjobb akarat mellett sem kerülhető el és hogy a semleges hajózás teljes biztonságban csakis a kijelölt haditérien kívül eső vizeken mozoghat.

Az az aggodalom, hogy Németország az amerikai jegyzék következtében az Anglia elleni vizalatti háború kivételétől eláll, vagy az

azzal kapcsolatban tervbevett intézkedéseket enyhíteni szándékoznak, alaptalan (M. T. I.)

Francia operációk a svájci határon.

Bécs. A Neues Wiener Tagblatt jelenti Zürichből: A Zürcher Tagesanzeiger írja: A franciák akciói a svájci határon kihívó természetűek. A francia útegek, melyekkel a német állásokra tüzelnek itt ott tíz méternyire állanak a svájci határtól. Ez a hallatlan eljárás emlékeztet arra, hogy a franciák a rheimsi székesegyház mellett útegeket állítottak fel.

Levegő harc.

Kopenhága. Londoni jelentés szerint egy belga pilóta tegnap Köln fölött járt és a katonai tábor bombázta. A domról lőttek a pilóta felé, a kinek azonban sikerült elmene-külnie.

Amsterdam. Német repülők bombázták Verdunt, Nieuportot és a dúnák vonalát igen eredményesen. A dunckerki parancsnok három laptudósítót elfogott, ugyanezt már többször megtette. Az angol fronton úgy látszik nem szeretnek ujságírókat látni.

Elsülyedt hajók.

London. Falmouthnál Andromeda nevű angol gabonaszállító elsülyedt. A La Manche csatornában Hull és Trader nevű gőzösök szintén elsülyedtek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Mánás Elza gyilkosainak ügye a Kurrián. Mint ismeretes Mánás Elza gyilkosait: Kóbori Rózsit és Nick Gusztávot életfogytiglani fegyházra ítélte szándékos emberölésben való felbujtásért, illetve tettességért és rablásért a budapesti esküdtbíróóság. Ezt az ítéletet alaki okokból a Kuria megsemmisítette. Ekkor az esküdtbíróóság november 26-iki ülésével Kóbori Rózsit kötélt általi halálra ítélte gyilkosságban való felbujtásért és rablásban való tettességért, Nicket pedig életfogytiglani fegyházra, szándékos emberölésben és rablásban való tettességért. A Kóbori ellen ítélet ellen védője, a Nick elleni pedig a kir. ügyész jelentett be semmisségi panaszt. E semmisségi panaszokat ma tárgyalta Vavrik Béla elnöklése alatt a Kuria 1. büntető tanácsa. Elnök tíz órakor nyitotta meg a tárgyalást, amelyen Vayko Pál kuriai bíró ismertette az ügyet. Ezután Szegheő István koronaügyész helyettes, Weisz Ödön és Fekete Károly dr. védők tartották meg perbeszédüket. Az ítéletet hónap hirdeti ki a Kuria. Érdekes, hogy Fekete Károly védőnek tegnap kellett volna katonának bevonulnia és a honvédelmi miniszter azért engedte meg szolgálata megkezdésének elhalasztását, hogy a tárgyaláson megjelenhessen.

§ Tárgyalások az aradi járásbíróaságon. Opriu Száváné ujaradi piaci árus nemrégiben kocsin akart átmenni az aradi hidon, de nem volt elég pénze a vámra. Emiatt szóváltás keletkezett közte és H. Géza vámos között, aki aztán a vita hevében megütötte az asszonyt. Az aradi járásbíróóság ma H-t egy napi fegyházra átváltoztatható 20 korona pénzbüntetésre ítélte, a büntetést azonban felfüggesztette. — Koch Jenő gyáros a múlt hó folyamán egy levélben a következőket írta Sz. Mauó aradi kereskedőnek: „ne lépje át gyárom küszöbét, mert kénytelen lennék portásom utján a kivezető utat megmutatni“. A kereskedő becsület-sértés miatt tett feljelentést a gyáros ellen, az ügyet azonban a járásbíróóság előtt békésen intézték el.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Jó éjt Muki.

Csütörtök: Itt először: Pollák és Vollák, bohózat.

* A Kölcsey-Egyesület hangversenye. A kulturpalota könyvtárában ma valóságos ostrom indult meg a vasárnapi jótékony célú hangverseny jegyeiért. Ma kezdték meg a február 21-én délután öt órakor rendezendő Kölcsey-hangverseny jegyeinek árusítását és mindjárt az első napon nagy mértékben nyilatkozott meg az az érdeklődés, amelyet a hangverseny érdekes programja keltett. Herceg Ferenc előadása mindig nagy közönséget vonz és az aradiak ezuttal sem akarják elmulasztani az alkalmat, hogy a magyar irodalom kiválóságát meghallgassák. Nagy várakozással tekintenek dr. Köpfi Jánosné szereplése elé is, aki postikus szépségű dalait hárfakisérettel éneklé ezuttal. Longhy Jenny hárfajátéka lesz az ének finom és diszkrét kísérete. Berger Károly ünnepelet fiatal hódgüművésze Aradnak, akinek fellépését mindenkor szeretettel várják és érdeklődéssel találkozik Szemere Kálmán alkalmi költeménye is, amelyet Kesztlerné Kápolnai Juliska ad elő.

* A színház hírei. Pollák és Vollák. A budapesti Magyar színházban az idén legtöbb előadást érte el az a rendkívül szellemes és mindvégig derűs hangulatban perdülő bohózat, melynek bemutató előadása csütörtökön lesz. Érdekes a bohózat első felvonásának diszkrétjezése, egy tökéletesen berendezett női divalkereskedés. Ez az izléses keret minden képen emeli a színészek munkáját, a kik a legnagyobb ambícióval készülnek a darabra. Az újdonság főbb szereplői L. Kiss Mária, Borosnyai K., Benkóné, Fülöp Imre, Várnay Jenő, Polgár Sándor, Delli Lajos, Kiss Miklós, Herold stb.

A Bőregér új betanulással szombaton, folyó hó 20-án kerül hosszú pihentetés után ismét színre. Ez az örökbeosú, zenei kinos még mindig zsufolt házakat vonzott. A mostani repriz, amelyre úgy készül a személyzet, mintha premier lenne, bizonyára meghozza sokaknak a színházban első kedvet. A főbb szereplők Pataky Vilma, Szabó Mili, K. Pongrác Matild, Barics Gyula, Polgár Sándor, Gyöző stb.

* Arnyékok. (Szenzációs drámai újdonság az Urániában.) Az előkelő világ légkörébe visz bennünket a színház mai slágere, abba a légkörébe, melyben a fény és pompa mellett a szálhámosságok és gazságok burjánzanak fel. Park gazdag bankár estélyt ad saját kastélyában, a legelőkelőbb közönség jelenik meg itt és miközben pompás előadások mulattatják a közönséget, maga a házigazda közreműködésével rabolják el egy vendégségben levő hercegnő drága, kincseket érő nyakláncát. Természetesen a házigazda lát legerélyesebben a nyomozáshoz és hogy megárol minden gyanút elhárítson, kész ártatlan embereket gyanuba keverni. A város legügyesebb detektívje kutat a rablók után és sikerül is neki megtalálni azokat, közöttük Park bankárt is.

* A meztelen nő. (Az Apolló színház nagy slágere.) Henry Bataille mozdarábjá: A meztelen nő ma nagy sikert aratott az aradi Apolló színházban. A publikum tudta, hogy Henry Bataille-től modern, izgalmas meséjű, irodalmi becsű drámát várhat s ez az előlegezett bizalom minden előadásra zsufolt nézőteret vonzott. A darab minden várakozást föltűlt. Valósággal remeke „A meztelen nő“ a moziirodalomnak, a kiállítás, a szerepek megjatszása pedig határozottan olyan művészi esemény, amelyben csak nagyritkán van részünk. A főszerepet Lida Borelli, egyik legnagyobb olasz művésznő játsza, akinek színpadi alakításai világhírű sikert hoztak. Pazar toalettjei feltűnést keltenek, de mindamellett szinte eltörpülnek alakjának plasztikája mellett. Lyda Borelli minden mozdulata szinte beszél, indulatokat, érzéseket fejez ki, úgy hogy a film számára el sem lehet ideálisabb művésznőt képzelni nála. Henry Bataille drámája még szerdán és csütörtökön megy.

* „Tilosban...“ szenzációs vigjátékszláger az Uránia legközelebbi újdonsága.

Vértüfűdőt rendeznek a Bukovinában megvert oroszok.

(Románok tömeges legyilkolása. — Csernovic külvárosának kiűritése. — Kedvező helyzetünk a kárpáti fronton.)

(Hívtatalos tájékoztató tudósítás.)

Bukarest—Beszterce—Budapest, február 16.

Orosz pogrom a bukovinai románok ellen.

Bukarest. Az Univerzumban Sadoveanu Mihály román író elmondja, hogy egy bukovinai román menekült háborúban bekövetkezett a házába és a következőket mondotta el neki:

— Tegnapelőtt reggel felgyújtották a koczák a házamat. A multkor, amikor a hegyekbe vonultak, nem volt semmi, amit kimélték volna, elvitték, ami csak a koczák ügyébe akadt, az asszonynevet sem kimélték. Most azonban, amikor visszajöttek megvezetve, megkergetve, megtanultak igazán bánásmódjunkt. Csapatokban jöttek és vad dühvel szót, zabot követeltek a lovaiknak, maguknak pedig eledelet, azután parancsra felgyújtották a falu bírájának házát, előcipelték a zsidó koronázost, akit az egyik koczák felnyársalt a lándzsájára. Egy másik koczák megsejnitte a zsidót és töbellette, véget vetve borzalmas kínjainak. A mieink könyörögtek, hogy védjék meg házikat és erre őket is felnyársalták vagy leütötték, borzasztó volt. A gazdátlan koromában pedig ezalatt folyt a pálinka, örülték iták magukat, azután házról-házra jártak mulatozni. Hozzám is eljöttek, már nem tudom hányan, a szemem láttára meggyalázták éretlen kis lányomat, gyermekeink szemeláttára pedig a feleségemet. Engem megkötözve a kályha alá dobtak, hogy végignézsem gyalázatomat. Végül felgyújtották a házat. Az asszonyok szétszaladtak, hogy meg ne gyilkolják őket. Végül mikor minden leégett, életünk egész munkájának gyümölcse hamuvá lett, világga mentünk mi is, így kerültem uram a háborúban házad ajtajához.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Kimpolungban az oroszok loptak, raboltak. Különösen február ötödikén, miután tábornokuk kivonult, hihetetlenül garázdálkodtak. Egy századosuk kizsartolt ötezer koronát. Csernovicban a zsidó pogrom ellen szentképek kitűggesztésével védekező keresztényeket kirabolták.

Körösmező. Egy előkelő radautzi városi tisztviselőt az oroszok az utcán megkorbácsoltak. A házakat sorra járták és kifosztották, az asszonyokat a kaszárnyákba hurcolták és meggyalázták. Egy zsidó kereskedőt megkötöztek és a szemeláttára meggyalázták a feleségét és tizenhatéves leányát. A kereskedő a szenvedésekbe beleőrült.

Ötvenezer orosz védi Csernovicot.

Bukarest. Az oroszoknak Csernovicban csak ötvenezer emberük van. Posa külvárost polgárilag kiűritették és megerősítették.

Beszterce. Az a föltevés, hogy az oroszok Csernovicot harc nélkül feladják, tévesnek bizonyult. Az üldözött ellenség Csernovic alatt husz kilométernyire megállott és északi irányból erősítéseket kapott. Itt akarja fölvenni velünk szemben a harcot. A déli Bukovinából előrenyomult csapataink a Szerreth-folyónál állanak, míg a Mármarosról Viznicen át Cernomosba előretört seregünk észak-felől a Pruth

folyóra támaszkodik, keleti irányban pedig Csernovicot fenyegeti. Elkölrelátható, hogy a legközelebbi csata vonala Csernovicotól keletre és délre Hlinica, Mihalec és Tereseni közt fog lefolyni.

Bukarest. Mamornicából jelentik: Csernovicba orosz segítő csapatok érkeztek, köztük több gyalogezred és egy nehéz üteg, a melyet a város előtt létesített sáncok mögött állítottak föl. Minden jel arra vall, hogy az oroszok védekezés-fogják Csernovicot, a kik azonban azra is el vannak készülve, hogy minden áldozatok dacára sem tarthatják sokáig a város előtti pozíciójukat. Az orosz csapatok parancsnoka Laurentier tábornok.

Lassu előnyomulásunk Csernovic felé.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A harcéri helyzet egész vonalunkon kedvező. Az előrehaladás ugyan most is lassu, de folytonos és feltartóztatlan. A Dukla-szorosban, ahol az oroszok a legnagyobb erővel kísérelték meg frontunk áttörését, teljes fölénybe jutottunk. Itt most már csak pozícióharc folyik és a tüzéség a főszerep, csak úgy, mint a Nida és Dunajec mentén.

Bukovinában a Szerreth vonalon két napi járásra vagyunk Csernovicotól. Nagyobb erővel még nem léptük át a Szerreth-folyót, hirszerző járőreink azonban Csernovic tájékaig elkalandoznak. Gyorsabb mozgást a bukovinai nehéz terepen az időváltozás hátráltatja, mert az enyhébb idő mepuhitotta a talajt és ezzel megnehezítette az utánpótlást. Van jó oldala is az időváltozásnak, így elsősorban az, hogy rövid pihenőhöz juttatta csapatainkat.

A harcéri helyzetnek ebből az ismertetéséből is kitűnik, hogy a Dukla-szorosban és Csernovic környékén vívott nagy csatáról szóló híresztelések nem felelnek meg a valóságnak.

Romániában beismerik az oroszok letörését.

BUKAREST: Az Independance Roumain beismeri az oroszok bukovinai letörését. A monarohia csapatainak fölénye kétségtelen, a németek katonai helyzete Varsónál és Franciaországban kedvező, Anglia és Franciaország között ellenben disszonanciák vannak.

Semleges hang a bukovinai sikerekről.

Zürich. A Neue Züricher Zeitung jelenti a harcéri helyzetről írt cikkében, hogy bukovinai előnyomulásunk rendkívül jelentékeny és figyelemreméltó. Nemesak a pozitív eredmény, hanem a politikai szempontok tekintetéből is rendkívül értékes az előnyomulás. Az orosz erőket az osztrák-magyar csapatok észak felé visszasszorították és Csernovicot fenyegetik. Az osztrák-magyar csapatok átvergeődtek a hegyes-dombos nehéz terepen és most sikéságon járnak. A Kárpátokban a harcok továbbra is nagy hevességgel folynak. Dacára az orosz jelentéseknek: a duklai szoros osztrák-magyar kezében van, míg a keleti kárpáti szorosokon át a szövetséges csapatok előrenyomulást tesznek.

Győzelmes kárpáti harcok.

Berlin. Aage Madelung, a Berliner Tageblatt Magyarországon időző tudósítója, aki lelkes barátja hazánknak, lapjának Sátoraljaújhegyről a következő táviratot küldötte a kárpáti harcokról:

— A kárpáti szorosokért elkecsereedett és véres harcok folynak. A Galiciában összevont óriási orosz hadsereg ismételt kísérleteket tesz, hogy hatalmas tömegekkel keresztültör-

jön a szorosokon Magyarországra. Emuttal váll-váll mellett együtt-küzdönek az osztrák és magyar csapatokkal a birodalmi német harc-osok is.

Bukovinától egészen a Dukláig egész Magyarország egyetlen fegyverbe öltözött front. Délen a szövetséges csapatok messze elűzték az ellenséget. Laborcától Dukláig az oroszok minden erejüket megfeszítik, hogy ellensúlyozzák bukovinai vereségüket. Ujabb és újabb orosz csapatokat tolnak előre a hétszerecs rajvonalba, míg ágyunk és gépfegyvereink meg nem állítják őket.

Az orosz támadás többször kiujul, azonban nehéz ágyuk híján nem érnek el eredményt, bár pillanatnyi sikerük is volt, így például Laborcért többször is harcoltak és ez a súlyosan szenvedő határváros többször is tulajdonost változtatott. Egy alkalommal éjjelkor benyomultak az oroszok Laborcra, azonban a honvédek, bosnyákok és horvátok, akik a városban tanyáztak, éberek voltak és mint a farkasok küzdöttek. Oldalt a huszárok harcoltak, úgy hogy az oroszoknak sietve kellett visszavonulniok.

Apróságok a harctérről.

(Th. Zoltán aradi huszárszázados levele.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

Az irodalmi működéséről is ismert Th. Zoltán aradi honvédhuszárszázados galiciái hőstetteiről több ízben megemlékeztünk már. Ugy látszik, hogy most pihen a százados és ideje van humorizálni. Legutóbb irtunk arról, hogy istállóban ütötte föl tanyáját és ha megréhezik megfeji — a lakótársát.

Egyik ismerőse elküldötte neki az Aradi Közlöny ama közleményét, amelyben arról irtunk, hogy Th. Zoltán egyszerre két karddal is verkedett. Ma a százados hosszabb levélben reflektál erre a közleményünkre és így tréfálkozik velünk:

„Aki azt a cikket írta, annak nincs fogalma a modern háborúról. A modern harcoknak, ha négy keze volna — írja — akkor sem fogna egy kardnál többet, mert csak egy kézzel verkednék, a többi három kézzel pedig — vakaródnék.”

A sneidig huszártiszt azután így folytatta a levelet:

Most különben kitűnően érezzük magunkat földalatti országunkban. Az egyes csapatokat a különböző indián törzsekről nevezzük el. Én például a siuindiánok törzsfőnöke vagyok és pompás palotában lakom. Légy szives mond meg Ottenberg Tivadar vezérigazgató urnak, hogy látogasson meg palotámban és becsülje meg: mennyi kölcsönt vehetnék föl arra?

Egy aradi B. osztályú néplökölő ma meglátogatta a városligeti kórházban lévő barátját, aki a kárpáti harctérről nemrégén jött haza sebesülten. A sebesült harcos mosolyogva fogadta aradi látogatóját.

— Barátom, te egészen jól nézel ki egyenruhában. Mióta viseled az ujoncmundért?

— Még csak három hete. Borzasztó sira páink vannak. Folyton gyakorlatozni kell.

— De kérlek, ez egyáltalán nem válik károdra. Hiszen te meghiztál mióta ujong vagy. Neked nagyon jót tesz a szabadban való marsolás.

— Meghizom, — szölt szomorúan a B. osztályú ujong — mit érek vele, ha aztán ott kell hagyni a fejemet a harctéren.

— Híam — felelte a szomorú és ügyefogyott ujongnak a sebesült — én már ismerem az oroszokat, és mondhatom, hogy még nekik se kell a te fejed.

Varsó fölött.

— Élet-halálharc a levegőben. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

Hans von Rhan német hadipilóta, aki két-fedelű repülőgéppel megjelent Varsó fölött és a lengyel metropolisra több bombát sűrített, izgalmas kalandokban gazdag légi utjáról a következőket írja:

Január 25-én szikrázóan fehér téli reggelen indultam felderítő utra F. gróf főhadnaggyal. A Lovic—Varsó közti vasútvonal felett 115 kilométeres sebességgel repültünk előre. Albatros gépem már 900 méter magasra szállt, amikor figyelő társam a maga elé tett térképen idegesen keresgélt. Vajjon mi történt. Nagyobb orosz csapatokat fedezett fel a mélyben. Feltevésem helyesnek bizonyult. Gépfegyverek tüze fűtyült felénk. Tovább és magasabbra! Ujból fehér füstfelhők, számszerint hat, gomolyognak alant, pár másodperc után pedig közvetlen mellettünk. Ez az orosz tűzéréség. Az ellenség golyózápora elől a felhők fölé menekülünk. Mercedes gépem menydörögve hasítja a levegőt, a hóvihart korbácsoló szél üvöltve pengeli a merev drótokat, fölöttünk, alattunk. A hófelhők egyre sötétednek s már szemünk nem hatolhat át rajtuk.

A gép kezd nehezebben dolgozni. Már alig látok valamit, védő szemüvegemen olvadt hó gyöngyözik, fel kell tolnom a homlokomra, de most meg mint tük hegye sebái a hó székeit. F. gróf sem tudja már magát tájékozni. Olyan érzésünk támad, mintha egy vérszes vihar örvénye táncoltatna bennünket. Csak az érzésem vezeti még a gépet. Alattunk, mint sötét szalag kigyózik a Visztula. Ugy látszik délre sodort bennünket a vihar. F. gróf tanácstalanul nézz rám. Minden pillanat drága pedig, mert minden perc jobban eltávolítja a gépet voltaképeni céljától. Végre F. grófnak sikerült egy vasútvonalat felfedeznie, a melyből megtudjuk állapítani, hogy Varsó északra felé kell, hogy feküdjön. Feljes gőz adok a 100 lóerős Mercedesnek és 25 perc múltán már célnál vagyunk.

Érkezésünket jelenthették, mert gyilkos tüzelés fogadott bennünket. F. gróf utasítására állandóan Varsó erődítményei felett keringtünk. Alattunk, mellettünk srappellek „döglöttek meg”. A lövegek okozta légnyomás úgy dobálta a gépet, mint hullámok a hajót. F. gróf int. Siklórepüléssel alább bocsátkozunk és F. gróf főhadnagy egyik bombát a másik után zúdítja alá. Mindegyik bombán kis német, osztrák vagy magyar zászló. A város több részén tűz csap fel.

E pillanatban élesen, kibívóan, mint a sas rikoltása, sivit felénk egy motor, egy Nieuport-típusú orosz monoplán. Fölöttünk száll és dühödő harcoként zúg a fülünkbe az ellenséges repülőgép Gnóm-motora. Mi is gyorsan emelkedünk. Mérek, számolok, még egy kör és már egy vonalban repültünk. Az 1800 méteres magasságban kezdetét vette a légi párbaj. F. gróf feláll, karabélyát arcához szorítja. Én is előszedem pisztolyaimat. Mint két egymásra lecsapni készülő vérese, kering egymás fölött a két gép. F. gróf 15, háromszor egymásután durran a karabélyja, de nem talál, int, hogy repüljünk közelebb az oroszhoz. Éles fordulattal éppen az orosz monoplán fölé jutunk, a mikor az ellenfél golyója a gépem bal alsó szárnyát találja. Alig merek oda nézni. Egyszerre csak éles fájdalom sajdulását érzem a csípőmben s a bundám alól vér szivárog. F. gróf még egyszer 15, s ezuttal jól célzott, az

orosz karjait magasba csapva összerogy ülésben a szán gépe bukdaesolni kezd.

Összeszorított fogakkal száguldunk nyugat felé és 45 perc múlva megérkezünk reptérünkre. F. gróf nagybecsű anyagot hozott magával. Az oroszok drágán fizetik meg a csipőmet ért lövést.

A császár legfiatalabb fia.

(Joachim herceg a harctéren.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A falus toronyóra reszege öt tizenkettőt. A vakító hóterítón az éjjeli patrouille lábdobogása hagy nyomokat. Egy kis parasztszék körül az északkeleti szél seprti a havat és apró hókristályokat dobál az ablakrésekbe. Az üvegtáblák kísértetiesen zörögnek. Benn a tornáccon egy ordonánc örökdió hiven.

Egy szánkó siklik elő, csengője vidáman csilingel. Meredt tagokkal, jégcsapokkal a bajuszán egy marcona harcos lép ki a szánból.

— Hol jelentkezhetem itt? — kérdi.

— Kapitány ur! — jelenti az ordonánc, — nyomban felkeltem ó királyi fenségét!

— Királyi fenségét?... —

— Igenis parancsára, Joachim porosz királyi herceget.

— Akkor majd csak holnap reggel jövök.

— Kapitány ur, sajnálom, szigorú parancsom van, hogy mindig, bármely órában felkeltem őfenségét, ha egy tiszt érkezik.

Néhány perccel később egy fiatal nyulánk tiszt alakja jelent meg az ajtó keretében. Az ifjú tiszt összeveri a sarkantyuját és strammul áll meg a kapitány előtt és jelenti:

— Joachim herceg porosz főhadnagy alázattal jelentkezik, mint szolgálati tiszt.

A hivatalos beszélgetés végeztével a kapitány menni készül. A herceg e kérdéssel állítja meg:

— Hol alszik ön, kapitány ur?

— Királyi fenség most megyek lakást keresni.

— Szó sincs róla, egyszerűen nálam fog hálni. Szűk itt ugyan egy kicsit a hely, de azért majd csak elférünk.

Az ordonánc egy kis szófát szorít a szobáskába. Gyertyafény mellett még sokat kellett beszélni a kapitánynak a másik frontról.

*

Pár héttel később. Ebéd Hindenburg marsallnál. A tannenbergi hős mellett Joachim herceg ül. Már kapitány. Beszéd közben egyszerre csak elakad a szó az ajkán. Az asztalszögleten szorongó tiszt arca olyan ismerős előtte.

— Ah, — kiált fel egyszerre orvendező hangon — ön az kapitány ur? Miért bujik el annyira.

A kapitány pár másodperc múlva már szemben ül a herceggel.

Tudja-e, — beszél hozzá Joachim herceg, — hogy azon az estén, mikor már maga az igazak álmát aludta, engem folytonosan fölverték, s mindig az ön fekhelyén keresztül kellett ugrálnom. Itt már tágasabb a hely. Különböznék örülök, hogy most már nem kell minden öt percben kapitány urnak szólítani. Nincs igazam, kamerád?

És a herceg meg a kapitány poharat ürtették új bajtársai viszonyukra.

Az önkéntes hős.

(Katonaszökevény, akit nem lehet büntetni.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 16.

Rendkívül érdekes ügyet tárgyalt a napokban az aradi járásbíró. Hatóság féltrevezetése miatt állott a bíróság előtt egy román legény azért — mert háboruba ment, holott nem volt katona.

A mozgósításakor, amikor a falragaszok a falvak házain megjelentek, egy aradmegyei román legény jelentkezett a többivel együtt a községi jegyzőnél mint a 12. huszárezred tartalékos. A többivel együtt megkapta menlevelet, jelentkezett Aradon, ott beosztották egyik eskadronba s néhány hét múlva már Galiciában harcolt. Október folyamán lőtt sebet kapott, hosszabb ideig ápolták egyik budapesti katonakórházban, majd mint lábbadozót haza bocsátották novemberben.

A legény ettől kezdve élte világát falujában. Élvezte azt a tiszteletet és megbecsülést, amely a hősöknek kijár s szorgalmasan udvarolgatott a lányoknak. Az egyik szép láta viszonozta is a szerelmét s már boldogan terveztek jövődő házasságukról, talán már a házasságkötés napjában is megállapodtak, amikor a legény egyszerre kezdte elhanyagolni menyasszonyát. Könnyen lobbanó szívet most egy szép szalmaözeveg hódította meg, egy földesgazda felesége, akinek férje szintén katonai szolgálatot teljesít.

A huszár rövid időn belül egészen elmaradt a leány mellől s mindig az asszony mellett forgolódott. Az elhagyott menyasszony és hozzátartozói hiába beszéltek vele, hiába kérélték. Időközben értesítés érkezett a faluba, hogy az asszony férje elesett, később az udvarló levette uniformisát, már csak civilruhában mutatkozott s most már az özeveggel való házasságkötésének napjáról tervezgetett. Az asszony hozzátartozói hiába beszéltek vele, hiába kérték, hasztalan volt.

A hónap elején azonban az idillnek váratlan vége szakadt. Csendőrcék jelentek meg a legény házában s szuronyok közt vitték őt magukkal. A leány hozzátartozói ugyanis feljelentést tettek ellene, hogy — katonaszökevény s a csendőrség, miután katonakönyvét nem tudta felmutatni, az aradi várba kísérte. Itt azonban az ügy váratlanul vigjátéki fordulatot vett: kiderült, hogy a derék legény soha sem volt katona s csupán hazatiasságból vonult be a háború kitörésekor, önként harcolt, küzdött vitézül s mikor megsebesülve hazatért, úgy gondolta, hogy ő már teljesítette kötelességét, visszatérére nem gondolt. A katonai hatóság nem tudott mit tenni a legénnyel, elene nem volt ok, mert hisz nem esküdt fel s nem volt szökevény. Átkísértették hát szépen a járásbíróhoz, amely azonban szintén felmentette.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 307
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Áttörték a németek az orosz frontot.

Przemysl újabb ostroma. — Oroszok mérhetetlen veszteségei. — Egy orosz hadtest pusztulása.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Amsterdam—Berlin, február 16.

A Humini csaták.

A *Daily Chronicle* ma ideérkezett száma hosszabb tudósítást közöl a keleti hadszíntérről küldött haditudósítójától, aki leírja azt az ütközetet, a mely az orosz front áttörésével végződött. Így szól a tudósítás:

— Vola-Siedlowiecka mellett, Humintól délre vonult el az orosz lövészárkok sora, a mely fölött uralta a terepet egy hatalmas pálinkagyár. Ezt az épületet, a mely ugyyszólván beleesik az orosz frontba, a hadvezetőség várszerűen erősítette meg, emeleti ablakaiba ágyukat és géppuskákat állított. A gyár ablakából pusztító ágyutűz zúdított a német lövész árkokra, egyszer aztán az egész német arcvonal támadásba ment át. Leirhatatlanul heves volt a németek rohama. Mikor a német rajvonalak összetömörültek és szuronyral rontottak az ellenséges vonalra, mind a két részen szakadatlanul bömböltek az ágyuk. Nem lehetett egy-egy ágyudörgést megkülönböztetni, mert valóságos menydörgés volt. A németek gránátjüze egyszerűen záporként hullott az orosz hadállásokra, azokból már lehetetlen volt menekülni. A németek feltartóztatlanul támadtak.

Február hó 2-án éjjelkor kezdődött ez a borzalmas roham, de nem sokáig tartott. A németek mint az árvíz hömpölygése zúdultak végig az orosz fronton keresztül Bolimow felé és elsöpörték Humintól délre az orosz rajvonalat. Sötét éjszaka volt, hóförgő dühöngött, ez sem tartóztatta fel a németeket. A villamos fényszórók és az ágyuk villanása megvilágította az ellenséges hadállásokat, így rohantak előre a németek szuronysegezve. Attól fogva teljes huszonnégy órán át dörögtek a német ágyutűzök, aki élő ember volt az orosz árkokban, mind odaveszett. Még megközelítőleg sem lehet képet alkotni az orosz veszteségekről.

Mikor az orosz lövészárkok vonalán áttörték magukat a németek, tovább zúdultak Siedlowiecka felé, többé nem találtak ellenállásra és megszállták a várost, majd kiverték a pálinkagyár várából az orosz tüzérseget. Még javában dult a küzdelem, mikor a német tüzérsegek már felvoatták a saját ágyúkat a pálinkagyár épületének emeleteire és tetőzetére, azután onnan ontotta az ágyugolyók gyilkos áradatát a hátráló orosz csapatok után.

Krisztiánia. Az *Aftenposten* jelenti: Az utolsó napokban a Visztula mellett igen heves harcok folytak. A havas idő a németeknek ugyan nehézségeket okozott, de a németek mégis — az utolsó hírek szerint — jóval közelebb jutottak Varsóhoz. Varsó régi erődítéseit az utolsó hetekben erősen modernizálták.

Beismerik az oroszok kelet-poroszországi kudarcukat.

Stockholm. A *Stockholms Dagblad* jelenti: Az oroszok maguk elismerik egyik legutóbbi jelentésükben, hogy általános visszavonulást kezdtek meg a Mazuri-tavaktól az orosz határig. Ezáltal persze az északon, a Memel tájékán és ennek mellékfolyója a Scheschuppe melletti orosz csapatok helyzete igen veszélyeztetett — és Kelet-Poroszország megviselt keleti része új szabadulásnak néz elébe.

Nincs kizárva, hogy az oroszok ez egyszer visszavonulásukat még a kellő időben kezdték meg — és hogy talán a magas órával tekintettel relative kis veszteséggel sikerül elmenekülniök.

A bukovinai harcokról az orosz jelentések egyik napról a másikra következetesen hallgatnak.

Berlin. A *Berliner Tageblatt*nak jelenti Stockholm át Pétervárról: A keletporoszországi teljes vereséget és majdnem egy orosz hadtest teljes elvesztését a lapok lassanként beismerik, de hivatalos jelentések nem tesznek róla említést. Az a tény, hogy a cenzura átengedi az erről szóló magánjelentéseket, sok magyarázatra ad okot. A *Novoje Vremja* írja: *Veszteségeink igen súlyosak, de kipótólia ezeket a kedvezőbb stratégiai állás, amelyet frontunk visszahelyezésével értünk el.* (M. T. I.)

Nagy események készülnek a keleti fronton.

Stockholm. Az *Aftonbladet* jelenti: Jelenleg a Kárpátokban és Lengyelországban igen erős harcok folynak. Talán épen most erjed egy új, nagy csata. Az oroszok mindennap hatalmas német támadásokról adnak ki jelentést, a németek szerint azonban a helyzet ugyyszólván változatlan. A Kárpátokban — jelenti az oroszok — előnyomultak volna (!), Bukovinában azonban — az osztrák-magyar jelentések szerint — már félig megtisztult, az oroszok pedig vad futásban kezdték meg a visszavonulást. Mava és Szucsava és egyéb helységek körül — úgy látszik — többé nem lövészárkok megvívásáról van szó, hanem napokint két-három mértföldnyi előnyomulásról.

A lengyelországi nagy csatát január folyamán az olvadás akadályozta meg. De a legutolsó két héten fagy volt. A januárt valószínűleg előkészületekkel töltötték el. A németek Kelet-Poroszország határán is offenzívába mentek át. *Nemsokára, úgy látszik, új csatáról fogunk hallani, ép olyan hatalmas arányúról, mint a milyen december elején a lodzi volt.*

Oroszok heves támadása Przemysl ellen.

Berlin. A *Mittagszeitung* jelenti Milanóból: *Magrini, a Seccolo haditudósítója jelenti lapjának Pétervárról:*

Az utóbbi napokban az orosz tüzérsegek heves ágyuostromot vezetett Przemysl ellen, de minden eredmény nélkül.

Krakó. Egy ideérkezett tábori levél a többi közt a következőket jelenti: *„Egy przemysli néhez ütegünknek nagy sikere volt. Négy lövéssel tönkretett hét ellenséges ágyút és két gépfegyvert, amelyeknek egész legénysége is elpusztult.”*

Kitüntetett aradi kórházi orvos, *Frint Sándor dr.*, az aradmegyei közkórháznak és az északi harctéren szolgálatot teljesítő tartalékos alorvos, „bátor és önfeláldozó magaviseletéért” a legfelsőbb elismerésben részesült, vagyis a „signum laudis” kapta meg.

Románia hangulata az oroszok ellen.

(Bukovinai győzelmeink hatása Bukarestben. — A besszarábiai román üldözések) *Az Aradi Közlöny tudósítójától.*

Arad, február 16.

A Bukarester *Tagblatt* hozzánk jutott mai száma a lap élén a következő „titkos” orosz akaszt hozza nyilvánosságra.

(Szám: 10437—14. Titkos)

Rendelet.

Illetékes helyre érkezett jelentések szerint egyre szaporodnak azok a jelek, a melyek arra vallanak, hogy Besszarábiában a románok között külföldi agitátorok állam ellenes hangulatot szítanak azzal a jelszóval, hogy a mi román alattvalóink sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint a romániai románok. Az agitáció célja: a besszarábiai románság körében való oroszellenes hangulat felkeltése. A hatóságok ismerik ezeket az agitátorokat, valamint az általuk félrevezetett egyéneket. Fennáll tehát az a veszély, hogy ez az agitáció valamely megnyilatkozásban esetleg kifejezésre jut. Ennek minden eszközzel elejét kell venni.

Mindazokat tehát, a kik gyanusakká tették magukat az által, hogy a besszarábiai románok helyzetét illetőleg változásokat sürgetnek, valamint azokat, a kik egy ilyen irányzatot szimpátiával kísérnek, minden további nélkül ártalmatlanná kell tenni és ijesztő példa gyanánt vagyonukat el kell kobozni.

Minden egyes esetben jelentés teendő. Alami rendőrség III. o.

Egy román politikus, a ki ezt az akaszt nyilvánosságra hozta a „Bukarester *Tagblatt*”-ban, leleplezését a következő sorokkal kíséri:

— *Igy néz ki Oroszország jóakarata Románia iránt. Az egyik oldalon édes szavak és üres ígéretek, a másikon gyilkosság és sarcolás. Valódi orosz Macchiavellizmus. További kommentár felesleges, sapienti sat. Csak azt a kérdést vetjük fel ezen barbár rendelet kapcsán, nem lelkiismereti kötelességünk-e román testvéreinket az elviselhetetlen orosz iga alól felszabadítani.*

A berlini katonai attasé a román királynál.

Bukarest, február 15. *Ferdinánd* király tegnap hosszabb magánkihallgatáson fogadta *Mirescu* ezredesét, berlini román katonai attasét, aki két nap óta szolgálati ügyekben Bukarestben tartózkodik. Az attasé fontos közléseket tett a királynak a nyugati hadszíntér eseményeiről, amelyeknek a német főhadiszálláson, sőt több ízben a németek rajvonalaiban is személyes szemlélője volt.

Interpelláció a román semlegességről.

Bukarest, február 15. A román parlament egyetlen ülése sem mulik el háborús interpellációk nélkül.

A tegnapi ülésen A. E. Cuza (akinek *Stera Constantin* állítólagos erdélyi utjáról szóló interpellációját pár napja közöltük) a következő újabb kérdéseket intézte a miniszterelnökhöz:

1. Románia semlegességének megállapítása óta újabb e semlegesség megváltoztatására vonatkozó esemény történt-e?

2. Gondoskodott-e a kormány arról, hogy semlegességünkért megfelelő előnyöket biztosítson Romániának?

3. Vajjon a kormány szigorúan betartotta-e a koronatanácsos elhatározott semlegesség fel-tételét?

Bratianu miniszterelnök nem fog válaszolni Cusa kérdéseire.

Bukovinai győzelmünk hatása.

Budapest. A magyarországi román képviselők egyike most tért vissza Romániából, ahol ismert befolyásánál fogva módjában állott a legilletékesebb körök hangulatát megismernie.

— Bukovinai győzelmünk, kárpáti harcainknak szakadatlan sikerei s a németek lengyel-orozági diadalmos offenzívája, mondotta, a szó szoros értelmében lehetetlenné tették Romániában a russzofil akciót. A király, a kormány, Carp, Marghiloman, Stere Constantin, de különösen Bratianu miniszterelnök tekintélye és népszerűsége soha ilyen általános nem volt, mint most, amikor nap-nap után ontja a táviró a németek és osztrák-magyarok győzelmeinek híreit... A romániai lapok tele vannak az orosz vereségek híreivel.

H I R E K.

LEGÜJABB.

(Táviróda, cenzurázva.)
Erkezett reggel 3 órakor.

Budapest. A főváros tanácsa szerdán hirdetmény útján hozza köztudomásra, hogy mindazoknak az ezernyolcszázhetvennyolc és nyolcvankettedik évében született népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárnak, akik fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak, népfelkelői tényleges szolgálatra nem március elején, hanem tizenötödikén tartoznak bevonulni.

BUDAPEST. Képviselői körökben az a hír kering, hogy az országgyűlés előreláthatólag március első felében összejön. Foglalkozni fog a mandátum meghosszabbításával és a költségvetéssel.

BUKAREST. A kormány megengedte, hogy a lakosság részére élelmiszerek beszerzésére három millió frank kölcsönt felvehessen a főváros.

Szofia. A nisi sajtóiroda jelenti: Albánok tegnap tömegesen átlépték a szerb határt. Aprisrendi kormányzó-ságban az ellenség számbeli fölénye miatt csapatainknak és hatóságainknak az albánoktól vissza kellett vonulniuk. Albánok löbb felől előre vonulnak. Az ellenség elpusztította a táviróda és a telefon vezetéket.

Nisból jelenti: Az albánok támadása egyre jobban terjed. Eddig hat községet foglaltak el. Visszavonulásunk alkalmával részünkön százan harc-képtelenek lettek. Eddig nincs hír djurii garnizonról, amely nem tudott idejében visszavonulni.

Berlin. Afmazuri tavaknál, Liknél feloyt ütközet a császár szemeláttára történt. Hőre után a katonák a császár körül csoportosulva a Himnust énekeltek.

Wárich. Az angol pénzügyminiszter kiszámította, hogy Angliának a háború februárig háromszáznegyvenegy millió font sterlingbe került.

Genf. Francia kömmüniké jelenti, hogy négy német hadtest vonul Kovno felé.

Krakó. Lembergi megbízható közlők szerint az orosz kormány felszólította a lembergi pénzügyintézeteket, hogy szent Pétervárára szállítsák Kiewbe.

Genf. A belga király felhívást bocsátott ki, hogy a husztól harminc évesek álljanak sor alá. Ha nem lesz eredmény, egy külön törvénnyel tizenyolctól harminc évig mindenki behívatik katonának. Ebből kétszázezer embert várnak.

Konstantinápoly. A Kamara sürgősen elfogadott egy javaslatot, amely a jelenlegi mozgósítás idejére negyvennégy font ellenében megengedi a szabadulást a katonai szolgálattól. A szabadulás kiterjed a muzulmánokra és ki nem képzett muzulmánokra.

Budapest. A Bibor-utca tizenkettő számú telken levő fuvartelepen ismeretlen tettesek három fejszecsapással megölték Birntfeld Lajos fuvartelepi felvigyázót és minden értéktárgyát elrabolták. Állítólag társai között van a tettes.

— A képviselői mandátumok meghosszabbítása. Budapestről jelentik: Szász Károly a képviselőház alelnöke egy ujságíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A mandátumok meghosszabbítása még nincs elhatározva. Az erről elterjedt hírek csak kombinációk, melyek arra támaszkodnak, hogy Tisza István gróf miniszterelnök Apponyinak válaszolva, a képviselőház hadi ülésén azt mondta, hogy kivételes törvények hatálya alatt választás nem lesz. Egyelőre azonban a mandátumok meghosszabbítása még nem aktuális, a Ház összehívására intézkedés nincs.

— Paikert Henrik huszárkapitány. A király a legutóbbi katonatiszti előléptetések során Paikert Henrik aradmezei nagybirtokost huszárkapitánnyá nevezte ki. Paikert régebben aktív huszártiszt volt, de főhadnagyi rangját letéve megvált a katonai pályától és aradmezei gazdasága vezetésének és kutatásainak élt. A háború kitörése után reaktiválását kérte és néhány hónap előtt a király a régebben viselt huszárfőhadnagyi rangot visszaadta Paikert Henriknek. Most azután régi rangjának figyelembe vételével előléptetésre szerzett jogot a volt aradmezei földbirtokos és a király huszárkapitánnyá nevezte ki.

— György szerb herceg üdül. Párisból jelentik: A Figaro szerint György szerb herceg üdülés céljából Franciaországba érkezett. A herceg megsebesülése súlyos volt.

— Szen a nyomorgó művészeknek. Pierre Wolff, az ismert színművész a párisi nyomorgó írók, színészek és egyéb művészek számára jótékonyági intézményt létesített és ez az intézet szénrel látja el a tél folyamán a didergő bohémeket. Minden reggel megjelenik Wolff mester hat hatalmas szeneskocsi élén a szegény művészek lakása előtt és osztogatja a fekete gyémántokat. A jótékony vállalkozás a L'Oeuvre du bon feu nevet viseli.

— Sarah Bernhardtot amputálták. Berlinből jelentik: Párisi lapok szerint Sarah Bernhardtnek, aki most Arcachonban tartózkodik, levágták a jobb lábát. A művésznőt tavaly baleset érte, melynek következtében jobb térdén megsérült. Sérülése idővel annyira súlyosbodott, hogy most amputálni kellett.

— Németországban könnyitene a lengyel foglyok helyzetén. Krakóból jelentik: A Czas írja: A Dziennik Slaski jelenti, hogy az orosz hadsereghez tartozó, foglyul esett lengyelek helyzetén Németország a legutolsó időben sokat könnyített. Így a lengyel foglyok egy részét tolmácsokul, másik részét a többi foglyok felügyelőiül használják fel. A lengyel hadifoglyokat olyan barakkokban helyezik el, amelyekben egymás között lehetnek, és ha munkát adnak nekik, úgy ez a munka csak könnyebb természetű.

— A harctéren elesettek halotti bizonyítványa. A magyar és osztrák életbiztosító társaságok biztosítási felvételei értelmében az életbiztosítási összegek, melyek a biztosított elhalálása következtében válnak esedékessé a kedvezményezettnek csak hivatalos halotti bizonyítvány ellenében fizettetnek ki. Bendes viszonyok között a halotti bizonyítvány beszerzése simán megy. Annál kényesebb azonban ez a kérdés a háborúban elesettek életbiztosítási tekintetében. A biztosító társaságok ugyanis a katonai hatóságok által kiállított nyilatkozatokat, melyekben a veszteségajástromok alapján bizonyítják a haláleseteket, nem tekinthetik a kötvény-feltételekben megállapított halotti bizonyítványokkal egyenértékűeknek és ezek hiányában a bírói halottnyilvántartás keresztülvitelét kívánják. Ez esetben természetesen a biztosítási összegek kifizetése késedelmessé válik, ami a jelen viszonyok között a hátramaradottakra a rendesnél is kellemetlenebb következményekkel jár. Ennek elejét veendő az osztrák belügyminiszter az ausztriai magánbiztosító-társaságokhoz leiratot intézett, melyben azon óhajának ad kifejezést, hogy a háborúban elesettek biztosításainál tekintsenek el a hatósági halotti bizonyítványokról és elégedjenek meg a katonai hatóságok által kiállított haláleseti nyilatkozatokkal. Az osztrák belügyminiszter elismeri ugyan, hogy a biztosító-társaságok nem kötelezhetők jogilag indokolt al-láspontjuk elhagyására, annál is kevésbé, mert a katonai hatóságok nem vállalnak a nyilatkozatokból eredhető magánjogi következményekért szavatosságot. Ezzel azonban a miniszter is elismerte kívánságának gyakorlati kivihetlenségét, mert nincs a biztosító-társaságoknak fedezetük azon nem ritkán előfordulható esetekre, mikor a halottnyilvántartás utólag tévesnek bizonyul. A biztosító-társaságok ennél fogva csak akkor tekinthetnének el a biztosítási feltételekben megállapított eljárás-tól, ha az állam szavatosságot vállalna a meg-nem történt halálesetekre kifizetett biztosítási összegekért.

— Hamvazószerda. Vidám ének és zene-szó között szokott elbucszni hivatól Karnevál herceg s akik pajzán jókedvvel hódoltak vidám uralmának, reggelre kelve odahajtották homlokukat a templom hideg kövére, hogy reáperegjenek a szürke hamu és porszemek és felhangozzák az intőszó: Ember, soha ne feledd, hogy por vagy és porrá leszel. Ez évben Karnevál nem foglalta el farsangi trónját. A háború gondja, a vérontás borzalmi sok-sok ajkon meglagyasztották a mosolyt, a pajzán vidámság helyett gondot-gondra haimoztak minden házbán. A farsangot nem éreztük, de a bűnbánat és önmegtágadás ideje ma mintha közelebb volna hozzánk, mintha inkább átéreznők, mint akkor, mikor a báltermeken keresztül jutottunk el a templom előcsarnokába. A bőjti időszak kezdetét a Minoriták-templomban a hamvazás szertartása vezeti be, mely szerdán reggel hét órakor veszi kezdetét. A nagybőjti időben minden pénteken délután 5 órakor bőjti ájtatosság és szentbeszéd lesz, amelyet mindvégig Novák R. Mihály hitoktató fog tartani.

— Indiában eltitkolják a németek győzelmét. Berlinből jelentik: Indiai misszionáriusoknak svéd papokhoz érkező leveleiből megállapítható, hogy az angol kormány a legszigorúbb cenzurával igyekszik megakadályozni, hogy az indiai lakosság az európai hadszíntér eseményeiről hiteles értesüléseket szerezhessen. India legnagyobb részében — írják a misszionáriusok — azt hiszi a lakosság, hogy az oroszok már Berlinben vannak és a franciák és az angolok legközelebb szintén ott lesznek. Hindenbegről és győzelméről egy szót sem volt szabad a lapoknak írni. Csak itt-ott jut egy-egy odatéved külföldi lap révén más értesülés is az értelmesebb lakosság körébe.

— Megvert képviselő. Milanóból jelentik: Párisban tegnap megverték a háborúra izgató Shesa képviselőt.

— Halálozás. Csáky István, az Ujarad és Vidéke Népbank vingai fiókjának vezetője ma elhunyt. Csáky hosszabb idő óta asztmában szenvedett.

— Az aradi gabona rekvirálás. Annak idején jelentettük, hogy Arad város tanácsának határozata alapján Varjassy Lajos polgármester táviratban kért előzetes felhatalmazást a kormánytól arra: ha szükségesnek tartja a hatóság Aradon a gabonaművek rekvirálását, akkor azt a szükséges időben elrendelhesse. A kormány még nem döntött ebben a kérdésben, ami ugy kereskedelmi körökben, mint általában a fogyasztó közönség között bizonyos nyugtalanságot eredményezett. Ennek a nyugtalanságnak és egyben a gondos előrelátásnak kifejezője az a beadvány, amelyet Goldschmidt Sándor kamarai beltag fordult ma az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához. A beadványban kifejti Goldschmidt Sándor, hogy a kamarának lépéseket kellene tenni az aradi rekvirálás sürgős elrendelése érdekében, mert a város közönségét ama veszély fenyegetheti, hogy mire a komoly szükség napjai elkövetkeznek, elfogy az itteni gabonakészlet. A helyzet ugyanis most az, hogy az ország legtöbb törvényhatóságának területére már elrendelték a rekvirálást, s ezekről máshová nem lehet gabonafélét szállítani, mert a rekviráló bizottság által elfoglalt anyagnak érintetlenül kell maradni. Mivel Aradon még nem rendeltek el a készletek hatósági lefoglalását, a gabona szabad kereskedés tárgya és nagy mennyiségben el is szállítják tőlünk meglévő készleteinket. Ez pedig maga után vonja azt, hogy a gabonaművekben hamarosan hiányt fogunk szenvedni. Ez különösen a sertéshizlalás céljaira szolgáló tengerire vonatkozik, amelyet Aradról igen nagymennyiségben visznek ki, s annak következtében a sertésárak is túlmagasra szöknek föl. A rekvirálásra vonatkozó általános kormányrendelet nem említi a tengeri lefoglalását, de speciálisan Aradra a tengeri lefoglalásának nagy jelentősége volna és ezt a beadvány szerint kérni is kellene a miniszteriumtól. A kamara elnöksége igen fontosnak találja a kérdést és a beadvány tartalmának megvitatása céljából holnap, szerdán délután értekezletre hívta össze az érdekelteket.

— Adomány. Az Aradi-Első Takarékpénztár igazgatósága 250 koronát juttatott el Hegedüs Ede alezredes térparancsnok nejéhez, azzal a kéréssel, hogy a jótékony munkásságban fáradhatatlan urinő az összeget tetszése szerinti hadi jótékony célra fordítsa. Hegedüs Edéné a 250 korona felét a várbeli tisztikörhöz, másik felét pedig az aradi katonák múltbéli javára indított gyűjtésnek juttatta.

— Figyelmeztetés. A közönség által katonai egyénekhez címzett és postára feladott levelek és levelezőlapok közül, csak azok portmentesek, melyek kizárólag a mozgósított hadsereghez szólnak és mint ilyeneket a tábori postahivatalok, vagy a dalmát és hercegovinai stabil postahivatalok kézbesítik, avagy a haditengerészet útján nyerik kézbesítésüket. Ez alól a szabály alól egyetlen kivétel van: az egyes katonai kórházakban ápoló katonai személyek levelezése, mely szintén portmentes. Az egyes helyőrségekben szolgálatot tevő katonai személyekhez intézett leveleket és levelezőlapokat feltétlenül bérmentesíteni kell, mert különben azok, mint bérmentetlen küldemények portó alá esnek. Posta- és táviratigazgatóság.

— Tolnai János dr. emlékére létesített alapítványra adakoztak: Domán Sándor és neje 20 korona, Pollák Arnold 10 korona, Montag Manó 20 korona, összesen 50 korona. A legutóbb kimutatott 1455 koronával együtt befolyt 1505 korona.

— Koszoru megváltás. Pálmai Lajos dr. néhai Tenner Lajos koporsójára szánt koszoru megváltása fejében 30 koronát küldött az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez a Vörös Félhold részére. Rendelteségi helyére juttatjuk.

— 1900 augusztus 9-én Jessen dr. Strassburgból, Párisban értekezést tartott a fogak polálásának fontosságáról. Többek között kijelentette: „Fogaknak racionális ápolása a legjobb megakadályozója a betegségeknek és igen fontos, hogy ezt a tényt, a mennyire lehetséges, tudomásukra is adjuk. Egészséges fogak első feltételei annak, hogy a gyomrot jó állapotban tarthassuk, mert azáltal, hogy ételünket jól megemésztjük, egészségünket fentartjuk, avagy helyre állíthatjuk.” A fogak

tisztítására és jókarban tartására a legjobb szernek a Sarg-féle Kalodont ajánljuk, mely hála gyógyító tulajdonságának, a társadalom minden rétegében nélkülözhetetlen toilletóknak bizonyult.

— Muszka-ijesztő anyós. Mindenki azt hinné, hogy a háború megöli a humort, hogy az embereknek elmegy a kedvük a viccelődéstől. De így dehogy. Van itt még humor. Sőt, ha más nincs, csak az van. És van humor mindenütt, humor a lövészárkokban és humor a népfelkelésnél, humor az operációs-asztalon és humor a lapok hasábjain, még az apróhirdetések között is. Meg kell csak nézni például az „Uj Hírek” legutóbbi számát. Annak apróhirdetése közül való a következő:

Megyek a nyitvánosság elé én is. Kerg Simon ur (Döbrentei-tér 36.) a nyilvánosság elé viszi velem támadt afférvját és nem átalja, hogy ellenem indított szennyes szóáradatába belekeverjen egy nőszemélyt, akinek a múltban ő többször kezet csókolt. Igaz, hogy ez a nő nem lett a feleségem az ő pletykái miatt. De az szemérségedd hazugság, hogy én a kisasszony 20.000 koronás hozományát fűszalom. Ez nem igaz. A történeti hüség mellett bizonyít. Igaz, hogy leendő apósom 20.000 koronát ígért, de én a kitűzött esküvő napja előtt egy héttel már tudtam, hogy a felesége butonját elzalogosította csak azért, hogy leányának egy Girardi-kalapot vásárolhasson. A partie tehát az én részemről ment vissza s így a n. é. közönség tisztán látja, hogy mennyit érnek Kerg ur tárgalmái. Schwarz Flóris.

De még ennél is szebb a következő:

Olyan muszka nincs a földkerekségen, akit az én anyósom a lövészárkokból ki ne kelepelné. Ajánlom az illetékesek figyelmébe. Ágoston Sándor kárpitos mester, IX., Csapi-utca 6.

— A rekvirálás kiterjesztése. A Kormány ma kiadott rendelettel kiterjeszti, illetve módosítja előző rendeletét tengeriből és az idézett rendeletben nem említett egyéb mezőgazdasági terményekből meglévő készleteknek bejelentésére, feltárására és az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedésére. Azt, hogy olyan mezőgazdasági terményért, amelynek legmagasabb ára hatóságilag megállapítva még nincsen, a birtokos az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedésénél milyen árat követelhet, külön rendelet fogja megállapítani. Az előző rendeletben négy hétben megállapította ezt a határidőt, amelyen belül a birtokos az igényelt készletet a földmivelésügyi miniszter, vagy meghatalmazottja által kitűzött időpontban a kijelölt legközelebbi vasúti vagy hajóállomásra szállítani köteles, három hónapban állapítja meg. Ugyanez a határidő irányadó a buza-, rozs-, árpa-, tengeri-, burgonya- és rizslisztből meglévő készleteknek az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedésénél is.

— Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél. 198

LEGUJABB.

Döntő győzelem a Mazuri tavaknál.

(Táviróda cenzurázva.)

Erkezett reggel fél 5 órakor.

BERLIN. Német csapatok a mazuri tavaknál döntő győzelmet arattak a tizedik orosz hadsereg felett, amely tizenegy gyalog- és több lovassági hadosztályból állott. Bekerítették és oszlopon teljesen megsemmisítették. Foglyok száma több mint ötvétezer. Negyvenágyut, hatvan gépfegyvert és óriási hadianyagot zsákmányoltunk. A oszár a harcoknál jelen volt. Az operációkat Hindenburg vezette. (Wolff ügynökség.)

A száműzött belga királyleány.

(Koburg Lujza a bajor fővárosban. Huszonöt év kálváriája.)

Táviródi tudósítás.

München, február 16.

Minden délelőtt tíz órakor egy sötét autómobil áll meg az apécák rendháza előtt. Egy magastermetű, őshajú hölgy, többnyire lefátyolozva és fekete prémbe burkolozva száll ki belőle, nyájas mosolyal tárva kísérő hölgyének támogatását. A rendház kapujától gyalog tesz meg az utat a templom küszöbéig, a melynek homályában éppen a tíz órai misére csendül meg az ezüstszavu csengetyű. Bizonyára valami finom nőnász lappanghat abban, hogy az egykor oly sokat emlegetett Koburg Lujza hercegnő, belga királyi hercegnő nem viteti magát kocsin közvetlen az Isten házáig, hanem — mintegy esztendő megalázkodást keresvén a szimbólumban — a hívők közösségében halad a templomba.

A világháború egyetemes fegyettségében minden egyéni sors elvesztette érdekességét, még Koburg Lujzát is, aki pedig valamikor feltétlenül hősnője lesz számos regénynek és operaszövegnek. Három hónap előtt az a rideg hír jelent meg a lapokban, hogy Lujza belga királyi hercegnőt a monarchia területéről kintassították. Maga az aktus nem volt oly könyörtelen, mint a róla szóló kommuniké.

A hercegnő környezetével már vagy két esztendeje Bécsben tartózkodott, ahol legutóbb a heitangi Park-szállodában lakott. Mindennap autómobilon fölkereste vagy a Prater, vagy a bécsi erdőt, a hozzá életének legszebb emlékei fűztek. Noha befolyásos emberek lehetlenné akarták neki tennia Bécsben való tartózkodást, azon a helyen, ahol a döntésnek meg kellett volna történnie, mindig védelemre talált a bujdosó asszony.

Mikor a háború kitört, a bécsi rendőrfőnök audienciát kért a hercegnőnél és a legspanyolabb etikett betartása mellett tudtára adta Albert belga király nagynénjének, hogy a jelen viszonyok között el kell hagynia a monarchia területét, de választhat vajjon a svájci, avagy az olasz határig vigye a különvontat. A hercegnő — egyszerű kérésére — haladékat kapott és mindenekelőtt azt az álláspontot akarta érvényre juttatni, hogy ő, mint József nádor unokája, a magyar állampolgárság kötelékébe tartozik, tehát a monarchia területéről ki nem utasítható.

Mikor ez az álláspont nem érvényesült, azt kérte, hogy Bajorországba engedjék utazni. Az osztrák kormány különvonatot és szalonkocsit bocsátot rendelkezésére és elutazása fejedelmi formák között zajlott le.

Azóta Münchenben él rendes környezetével és a Park-szállodában lakik. Napi programja délelőtt a mise hallgatása, délután pedig kirándulás valamelyik kies bajor vidékre.

— Huszonöt esztendeje immáron — panaszkodott egyik ismerősének — hogy én, leánya egy nagy királynak, ivadéka a leg hatalmasabb dinasztiáknak, a ki rokonságban vagyok csaknem minden jelenlegi uralkodóval, nem nyughattam saját párnámon. Szálfoda, tébolyda, szanatórium a hajlékom egy negyed század óta...

Koburg Lujza a bajor király engedelmével jött Münchenbe, de jelenlétét a királyi család nem veszi tudomásul, sőt környezetének feltétlenül tüzték ki: *kein unliebsames Aufsehen*.

szu arrogen. Maga a bajor királyné, a ki született osztrák főhercegnő, igen közeli rokona a bujdosó hercegnőnek. Gyakorta megessik, hogy a Wittelsbach-ház valamelyik tagjának kocsija találkozik Kóburg Lujza járművével, de ilyenkor mindkét fél tekintete bizonytalan révedésbe merül.

— Minő érzelmeket ébreszt a háború Kóburg Lujzában? — kérdeztem egy bizalmas emberétől, mire a következő felvilágosítást kaptam:

— A fenséges aszony, a ki Németország vendégszeretőt élvezi, úgy véli, hogy nemcsak a maga, de vendéglátó gazdáinak méltóságát sértené meg, ha megtagadná belga királyi hercegnő mivoltát. Vértik a szíve, ha Belgium sorsára gondol, melyből az ő nagy és hatalmas atyja, néhai II. Lipót Európa királyi székelyét csinálta...

Más forrásból pedig úgy értesültem, hogy Belgium német közigazgatása alighanem fényt fog vetni II. Lipót végrendeletének számos homályos pontjára. Mondják, hogy egy milliárdnál többet rejtettek el a törvényes örökösök elől. Az a hír, hogy báró Goffinet, a néhai király finansziális bizalmasa börtönbe került, valótlannak bizonyult, de másrészt bizonyos, hogy sok visszaélésnek jöttek a nyomára.

A német hatóságok abban a helyzetben vannak, hogy alapos vizsgálatot vezethetnek és ezt annál is inkább meg fogják tenni, mert a német császárné fivére, Ernő schleswig-holsteini herceg, férje — Dórának, Kóburg Lujza leányának. Kóburg Lujza jogi képviselő, elsősorban dr. Visontai Soma, nemcsak ebben az irányban tettek lépéseket, hanem Sarolta mexikói excsászárné vagyonának biztosítására is tettek lépéseket, a kinek egyik főörököse

Kóburg Lujza. Est a száz millióra rugó vagyont eddig Albert belga király kezelte.

Szomorú egyhangúságban telnek Kóburg Lujza napjai. Egyedüli szórakozása a lecture és a kedvenc papagályával való társalgás. Ez a papagály valamikor franciául beszélt, aztán német nyelvre fanyalodott. Most már tökéletesen kezeli a bajor dialektust.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1915. évi február 17-én:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

Jö éjt Muki.

Bohózat.

Kezdete este 1/8 órakor.

Felolós eszkoztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.

Február hó 19. 20. és 21-én kerül bemutatásra a legújabb

Psylander-
film. 271

* Az ezen rovat alatt kösöltöket nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Baross-park kioszkjában modern és kényelmes kávéház és büffével ellátott helyiségeket rendeztem be, ahol kávéházi italok és ételek állandóan mérsékelt áráért szolgáltatnak ki.

A helyiségekben egész napon át szabad a bemenet, kivéve ha a jégpálya nyitva van.

Ujságok nagy választékban rendelkezésre állanak. — Szives pártfogást kér kitűnő tisztelettel:

Geller Samu,
KÁVÉHÁZ. 570

Megérkeztek

a legújabb külföldi

hadi bélyegek.

Bélyeggyűjtőknek minden fajtából óriási választék áll rendelkezésre

Décsi Géza

könyv, papír és zenemű-kereskedésben ARAD, FORRAY-UTCA 16. SZ.
(Gróf Hunyady-palota.) 161

Villany olcsóbb, mint a petroleum!

Villamos világítási berendezéseket juiányosan eszközöl

502

Koch Dániel

villanyszerelő Arad,

Deák Ferenc-utca 42. sz.

Eladok

és

veszek

**Burgonyát,
Tarhonyát,
Szalonnát,
Disznósírt,
Szalmát,
Takarmányrépát**

métermázsánsként és waggontételekben

Kalmár Endre Arad,

Aztalos S.- és Chorin-utca

sarok terményüzlet.

Telefon 1025.

Katonai cipők

és

hadi vizmentes bakancsok

megfelelő minőségben és kivitelben már

12 kor. 50 fillértől

feljebb kaphatók a

Turul cipő-gyár

aradi üzletében, 047

Andrássy-tér Minorita palota.

Vendéglő és szálloda átvétel.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget értesíteni, hogy a Nagyvárad-ut 8. sz. alatti „Jó barát“-hoz címzett volt Hidvéghy-féle

szállodát és vendéglőt

átvettem, ahol is személyes vezetéssel főfőrekvéssem lesz igen tisztelt vendégeimet mindenkori a legjobb italokkal és izletes hideg és meleg ételekkel figyelmesen kiszolgálni.

Tiszta nappali és éjjeli szobák mindenkori legolcsóbban kaphatók.

Szives látogatást kérek kitűnő tisztelettel: 552

Ardeleán Péter.

Hirdetmény.

Folyó hó 19-én reggel 8 órakor az aradi lóvásártéren a kisszentmiklósi ló-kórházból

**kimustrált
90 darab ló**

nyilvános árverésen el fog adatni.

Kisszentmiklós, 1915. február 16.

**A kisszentmiklósi ló-kórház
parancsnoksága.**

Apró hirdetések.

OKTATÁS.

Gyakorlat

námet-tanítónő előnyös feltételek, előleges díjazás és felmondás mellett ajánkozik. Szíves megkereséseket „V. E.” jellege alatt a kiadóhivatalba küldöttek. 652

ALKALMAZÁST NYER.

Megbízható,

ügyes mindenes leány jó bizonyítványokkal szívesen felvétetik Zrínyi-utca 4/b Erdős. 656

Egy könyvelő

és levelező felvétetik. Cím a kiadóban. 657

Irodai teendőkhöz

némileg jártas, jóírású férfi vagy nő havi 100 kor. fizetés, lakás, fűtés villágítás mellett alkalmazást kap. A könyvtárban jártasak előnyben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban. 658

Fűszer nagykereskedésbe

órás könyvelő keresetik. Ajánlatok „Szorgalmas” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 659

Irodai teendőkhöz

és gépirásban jártas klasszomány felvétetik. Ajánlatok „Irodai” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 660

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

a főtérs közelében 8 szobás modern lakást május 1-re. — Ajánlatok „Tiszta lakás” jellege alatt a kiadóba küldendők. 748

KIADÓ LAKÁS.

2 szobás

magas, földszintes udvari lakás Tökölly Imre-utca 37. szám alatt március 1-től kiadó. 664

Több

nagyobb lakás kiadó május 1-re. Forray- és Hassinger-utca sarok. 665

2 szobából

álló csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékekkel, május 1-re kiadó. Florián-utca 6/b sz. 3-ik ajtó. 627

Üzlethelyiség,

mely jelenleg mosóintézet, bármilyen célra május 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt. 641

3 szobás

udvari lakás fürdőszobával, villany bevezetve, továbbá 1 szoba, konyha, mely műhelynek is igen alkalmas, május 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt. Bővebbet a házfelügyelőnél. 642

INGATLAN.

Akác-utca 6 szám

ház nagyon előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a Kereskedelmi Banknál. 566

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Vesszünk

Magyar Jelzálog Hitelbank konverziós nyereségekötvényeket a legelőnyösebb áron, e hó 10-ig. Aradi Általános Takarékpénztár s. t. Arad, Szabadság-tér. 7. sz. I. em. 660

Előrendeli

burgonya míg a készlet tart, 9 koronáért mértékárúként kapható Herzfeldnél. Asztalos-Sándor-utca. 659

ÜZLETEK.

Kisajánlón

a piac terén egy forgalmas kóser mészárszék bevonulás miatt azonnal bérbe adandó. Értekezni lehet Mana Vilmosnál, Kisajánlón. 648

Egy

szép, tágas üzlethelyiség kiadó, Hnyady-utca 1. sz. alatt. 658

**Anyák
figyelmébe.
Legjobb norvég
csukamájolaj.**

Egy üveg ára
K. 1-80

Kapható:

Wajdits György
„TURUL”
gyógyszertárában
Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.) 6043

Ajánlunk

ösmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban

tetszés szerinti mennyiségben házhoz szállítva 591

és teljes waggonrakományokban bármely vasút állomásra a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és koksz-nagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási-berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerez és szállít 3001

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Hivatalnok,

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja és hadmentes,

keresetik.

a waggonyár bér-elszámolási osztálya részére. 656

Fogak

lúttás, tömés, fogszelvények, csatlakozók és koronák ideálisan szípen, régióra kitérők, készítenek 3002

Halmos

fogtechnikai tornában Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok.) 3114

Dr. Keppich

orvos az intézetben. Telefon sz. 638.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefona 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe: villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villamos csillárokat, villamos áfőzbedényeket, villamos vasalókat, villamos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikket.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekednek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle**

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni, a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok, páratlan sikerrel használják a **Ferratol Vastáplikör.** 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség esetében. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szörvestő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.** Alapított 1896. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Vagyos. Mérleg-számla 1914. december hó 31. Teher.

	Korona	l.	Korona	l.		Korona	l.	Korona	l.
Pénztár állásai:			201,896	93	Részvénytőke			1,200,000	
Más pénztárhelyeken állapított tőkék			61,492	93	Rendes tartaléklap			60,032	
Váltó-tárca			8,098,083	33	Betétek:				
Folyószámlai adócsok fedezett-mellett:					Könyvecskékre	782,099	30		
Értékpapírokra és árakra	190,248	05			Helyő-és-összekészítéskre	819,671	17	1,101,770	47
Hadi kölcsön-kötvényekre	68,780	17			Visszleszámitott váltók			1,019,120	28
Kikölcsönzött értékpapírok	94,000		353,028	22	Lombardelőleg (hadikölcsön-kötvényekre)			40,000	
Értékpapír tárca:					Hitelesítők			196,555	63
K 50,000 n. é. 6% magy. kir. adómentes állami járadék kölcsön-kötvény	48,250				Ovadékok			93,100	
K 1920.— n. é. 4 1/2% 1914. évi törl. állami járadék kölcsön-kötvény	1,632				Hátralékos tőke-kamatadó			2,574	06
K 1500.— n. é. 4% Magy. korona jár. kötvény	1,050				Fel nem vett osztalékok			308	
K 5000.— n. é. 4% Pesti Magyar Kereskedelmi Bank előjegyzési	4,250				Hőse felvett kamatok			56,413	05
20 db Osztrák Magyar Bank részvény	38,000				Nyereség egyenleg:				
Szájnyelvek és egyéb értékpapírok	518	75			Elővezetés az 1913. évről	17,861	35		
					1914. évi tiszta nyereség	98,034	62	115,895	97
függő kamatok			94,318	05					
Lektár	9,000								
leltár	8,000		6,000						
			3,885,769	46				3,885,769	46

Arad, 1914. december 31.

Kenedi Ervin, s. k.
vezérigazgató.

Csóty János, s. k.
könyvelő.

Feszler Károly, s. k.
igazgató.

Gutzjahr Mihály, s. k.
igazgató.

Dr. Háromy László, s. k.
igazgató.

Nemess Géza, s. k.
igazgató.

Sármezey Endre, s. k.
igazgató.

Senk Ferencz, s. k.
igazgató.

Szabó Albert, s. k.
igazgató.

Jelen „Mérleg-számlát“ a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és teljesen rendben lévőnek találtuk.

Arad, 1915. február 1.

Dr. Hemmen János, s. k.
felügy. biz. elnök.

Dózsa Dezső, s. k.
felügy. biz. tag.

Hajós Árpád, s. k.
felügy. biz. tag.

Dr. Kráitz Lajos, s. k.
felügy. biz. tag.

Tisztelt Közgyűlés!

Bejelentjük a t. Közgyűlésnek, hogy az Aradi Közgazdasági Bank R. T. ügyvezetését éber figyelemmel ellenőriztük, az 1914. évi „Mérleg-számlát, a „Veszteség-és nyereség-számlát“ megvizsgáltuk s azokat helyesnek és a könyvekkel mindenben megegyezőnek találtuk. Hozzájárulunk az igazgatóságnak a

115.895 korona 97 fillérnyi tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatához s különösen azon indítványához, hogy az osztalék az 1914. évre részvényenként 9 koronában állapíttassék meg.

Indítványozzuk a t. Közgyűlésnek, hogy az igazgatóságnak a lefolyt üzleti évre a felmentvény megadassék és ugyanezt a saját részünkre is kérjük. Arad, 1915. február 1-én.

Az Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Dr. Hemmen János, s. k.
felügy. biz. elnök.

Dózsa Dezső, s. k.
felügy. biz. tag.

Hajós Árpád, s. k.
felügy. biz. tag.

Dr. Kráitz Lajos, s. k.
felügy. biz. tag.

(Utánnomás nem díjazatik).